

Vi kan bättre!

Kunskapsbaserad narkotikapolitik
med liv och hälsa i fokus.

Diagram och figurer från
slutbetänkande 2023:62

Målbilder ur användarperspektiv för vård och stöd

1. Tidig hjälp och stöd för att förebygga användning av narkotika

2. Återkommande information och lättillgänglig vård och stöd när jag själv är motiverad

3. Tillgång till behandling och möjlighet att välja utifrån det som passar mig

4. Stöd och vård som hänger ihop som en helhet och uppföljning och fortsatt stöd efter avslutade insatser

5. Att bli välkomnad till stöd och vård och få hjälp trots återfall eller fortsatt användning av narkotika

6. Bli lyssnad på, behandlad med respekt och fokus på att bli stärkt i min egen förmåga

7. Boende, en fungerande vardag och ett meningsfullt sammanhang och sysselsättning

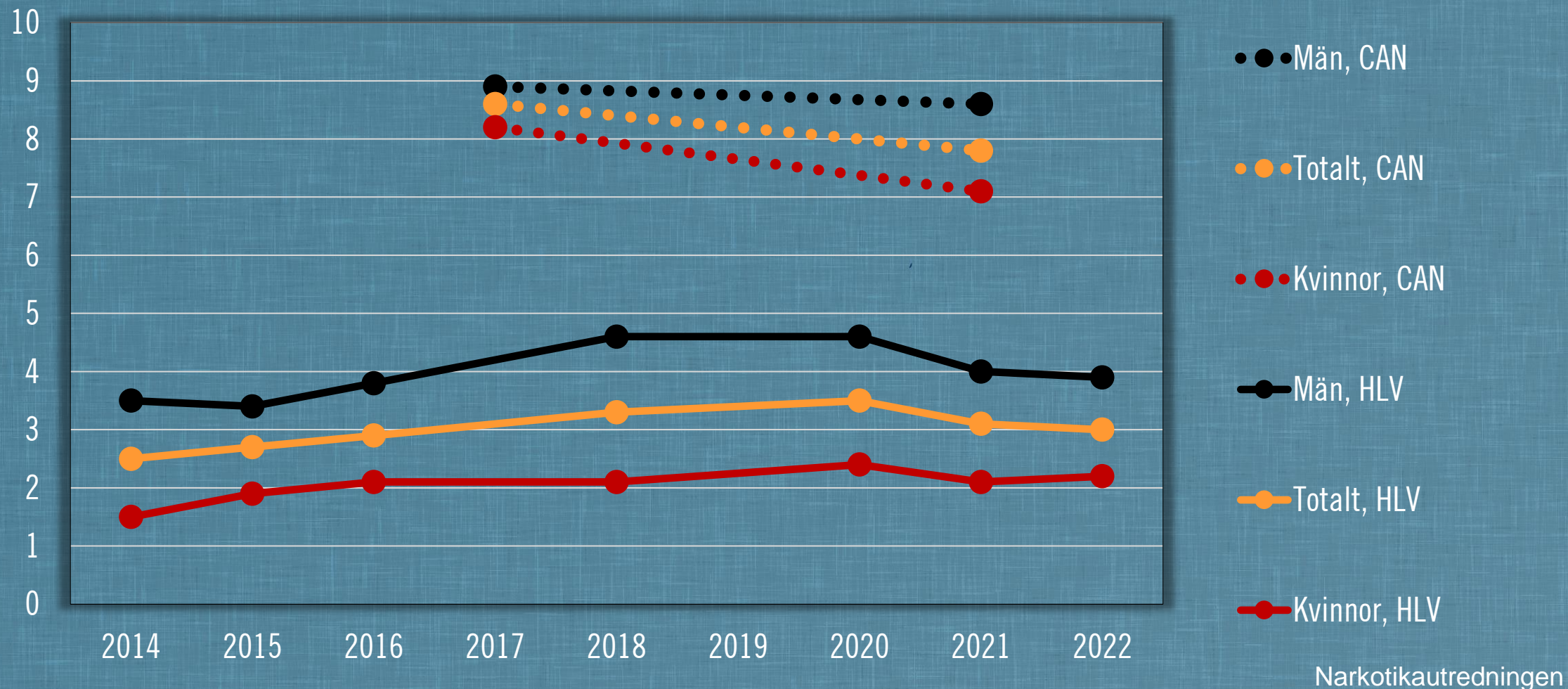
8. Tillitsfulla relationer och långvariga kontakter inom vård, stöd och behandling

9. Att vård- och stödaktörer lyssnar på, involverar och ger stöd till närstående och anhöriga

Användning av narkotika de senaste 12 månaderna

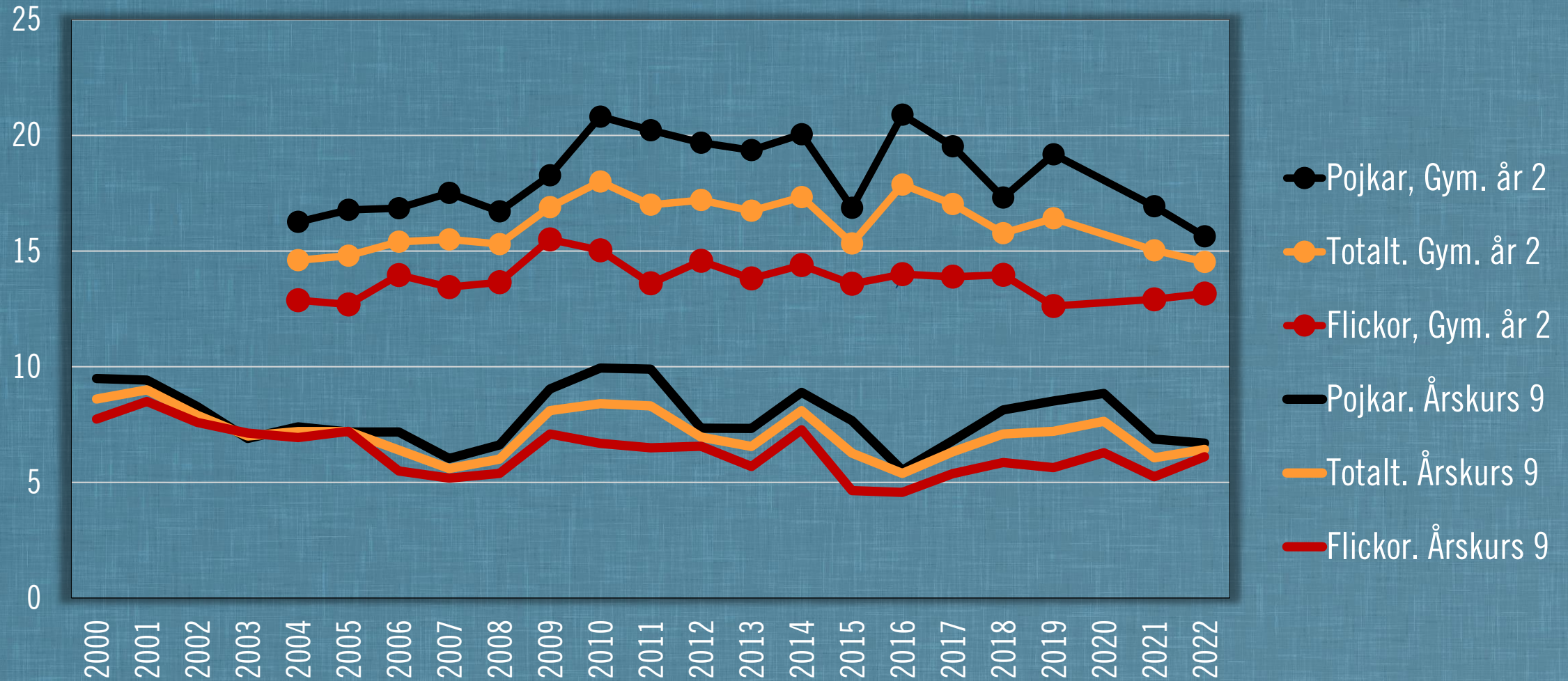
Uppgifter från *Hälsa på lika villkor* för åldersgruppen 16–84 år. Uppgifter från CAN avser åldersgruppen 17–84 år och inkluderar även narkotikaklassade läkemedel utanför ordination. Procent

Narkotikautredningen

Barn och ungas användning

Elever i årskurs 9 och gymnasiets år 2 som uppger att de använt narkotika någon gång. Procent

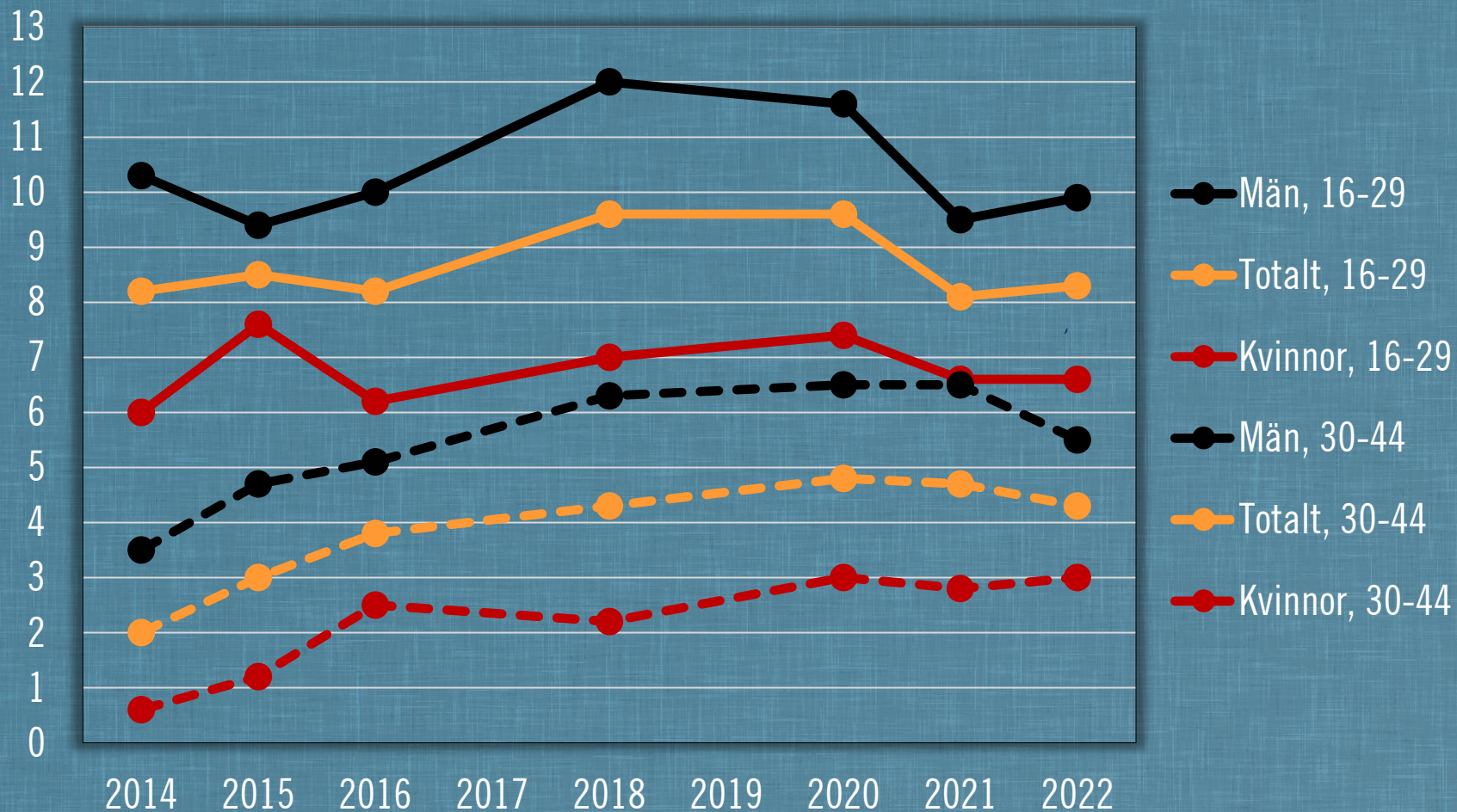

Narkotikautredningen

Unga och unga vuxna, senaste 12 månaderna

Användning av narkotika de senaste 12 månaderna. Personer i åldersgrupperna 16–29 och 30–44 år

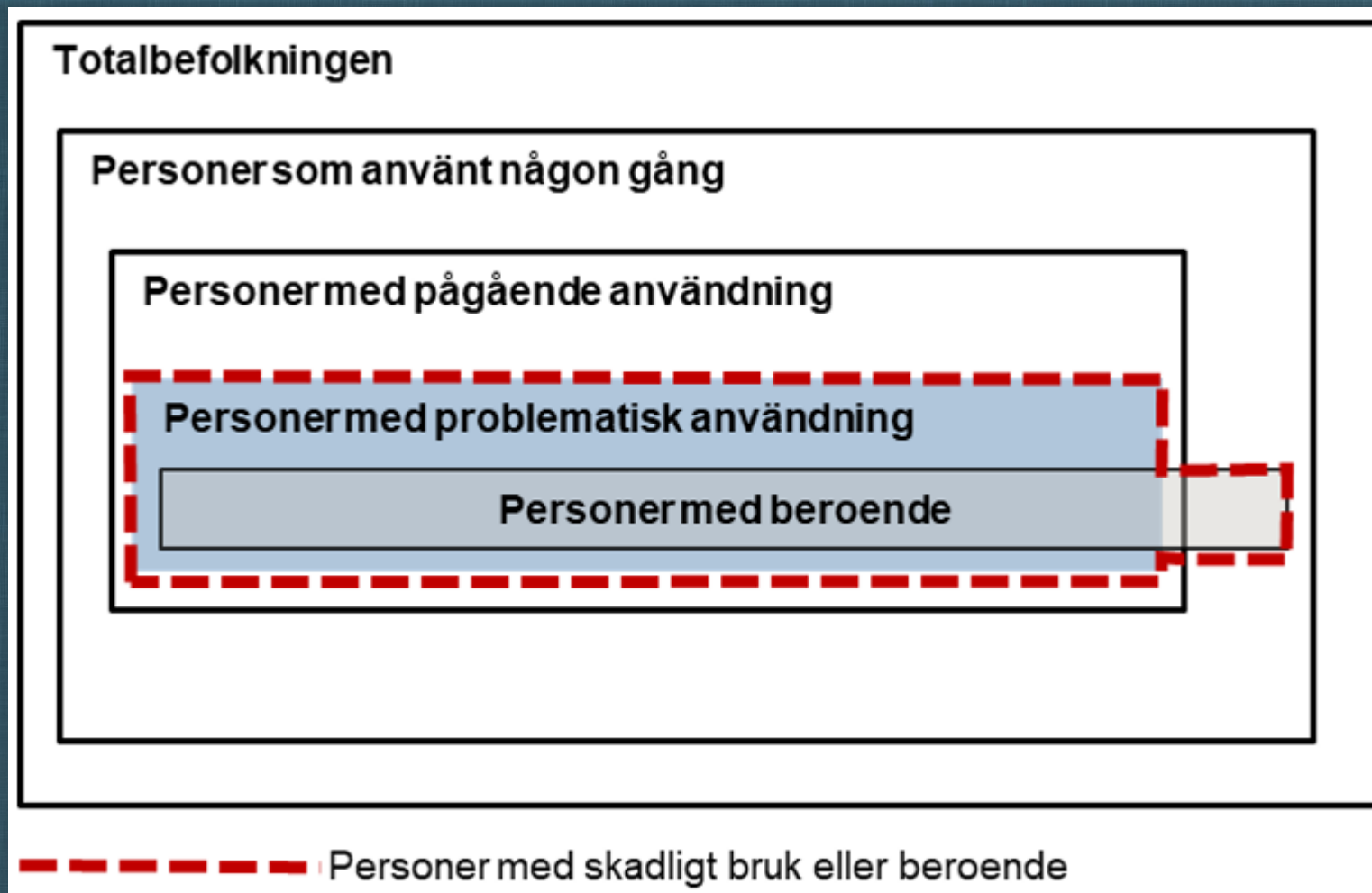
Procent

Narkotikautredningen

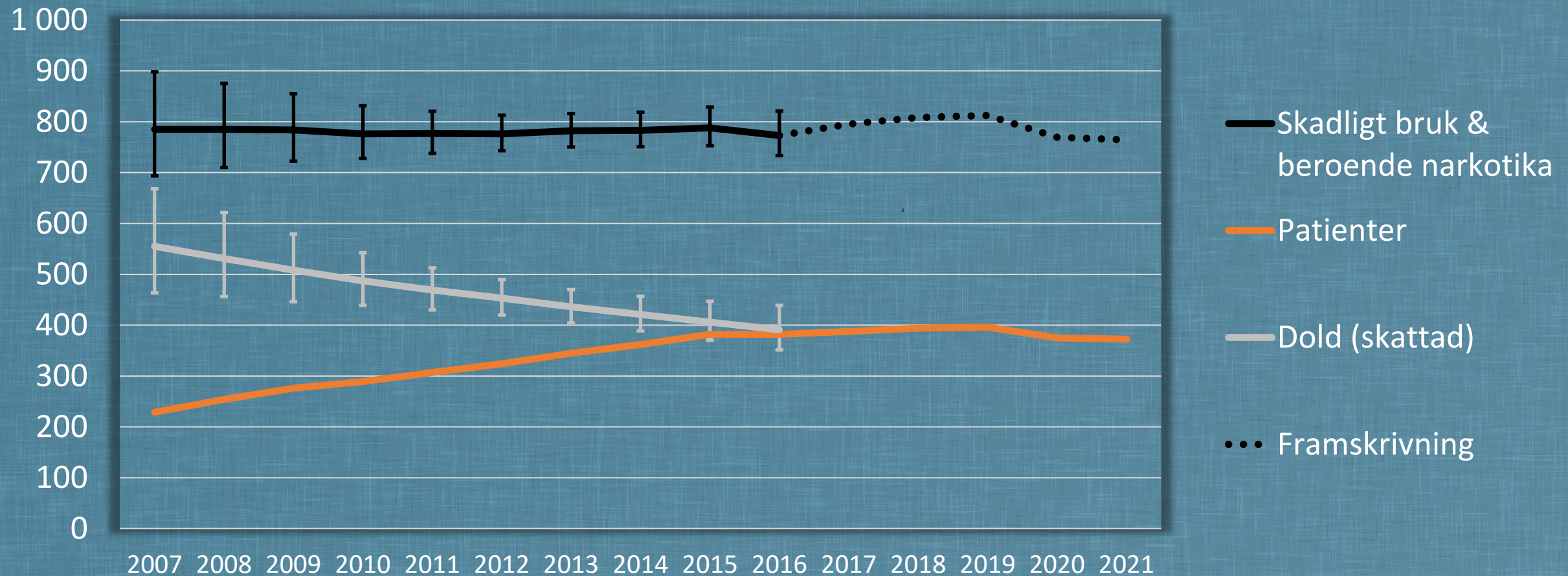
Olika grader av narkotikaanvändning

Förhållandet mellan olika populationer. Kategorier i totalbefolkningen efter grad av narkotikaanvändning. (Ytan relaterar inte till gruppens storlek)

Personer med skadligt bruk eller beroende av narkotika – en skattning

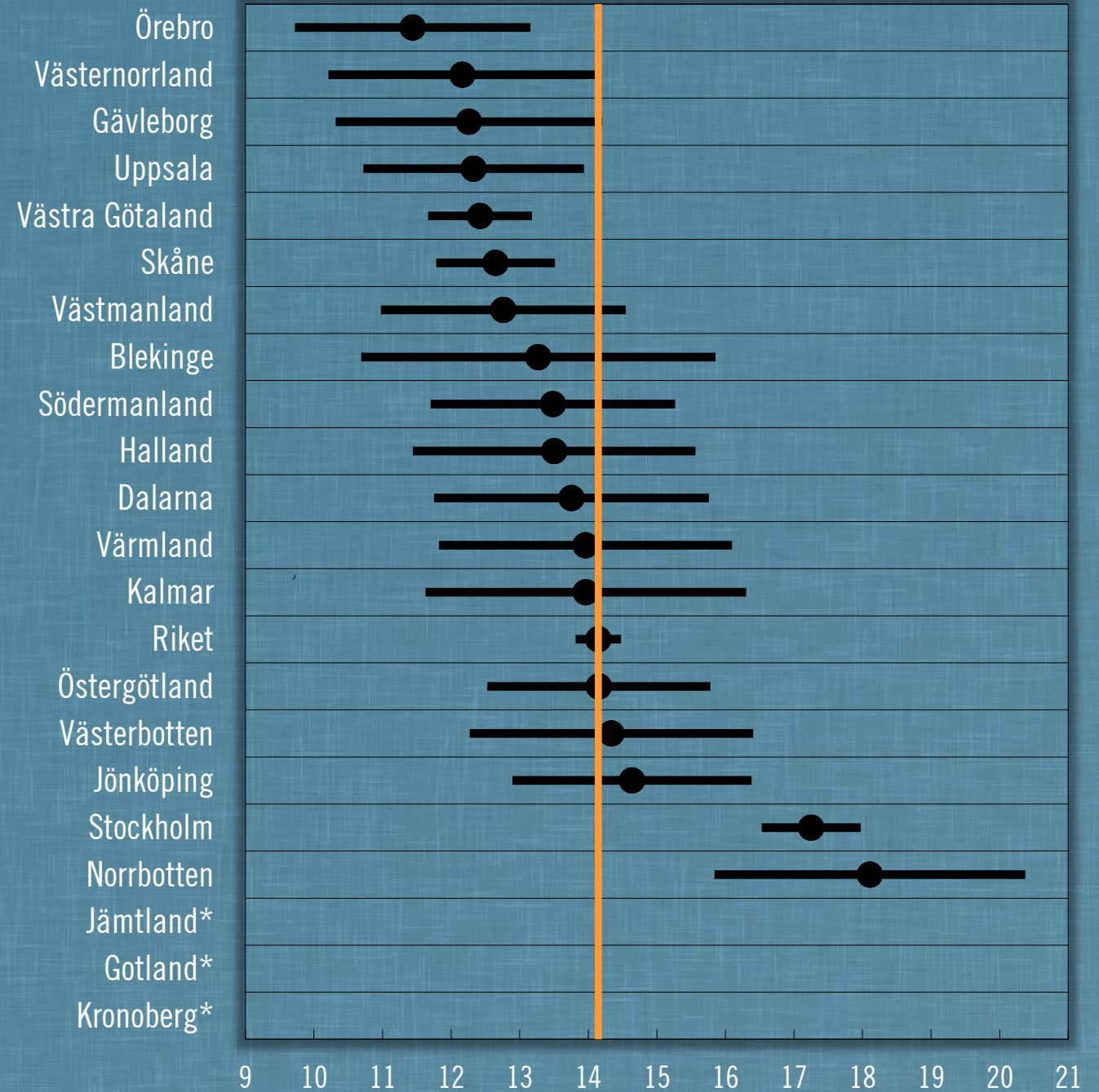
Se betänkandets kapitel 26 och underlagsrapport för information om metod och beräkningssätt för skattningen.
Personer 15 år eller äldre. Antal per 100 000 invånare.

Narkotikautredningen

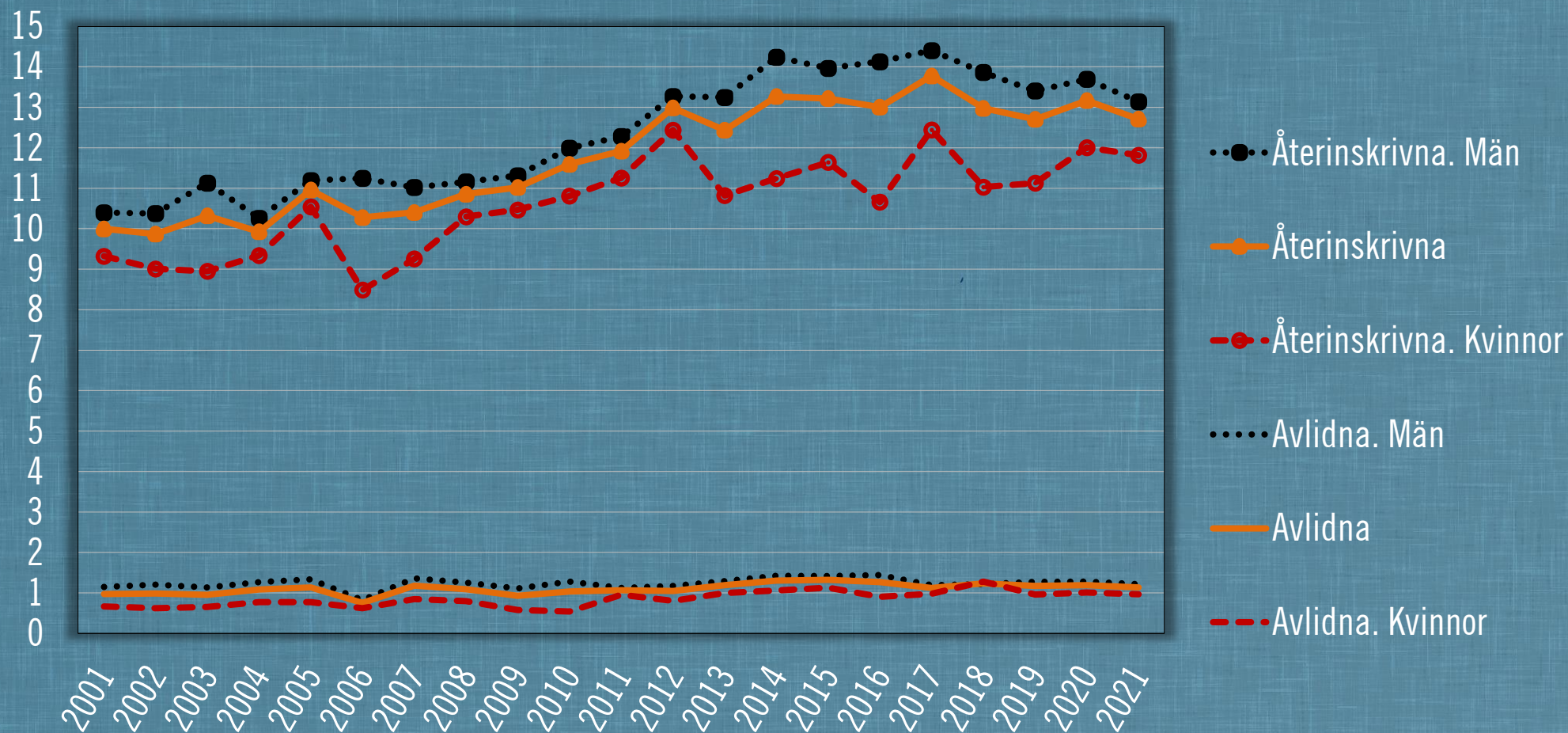
Återinskriven eller avliden inom 30 dagar

Andel av personer 15–79 år som återinskrivs inom 1–30 dagar eller avled inom 0–30 dagar efter utskrivning från slutenvård med diagnos för skadligt bruk eller beroende av narkotika (F11–F16, F19). År 2018–2020. Procent

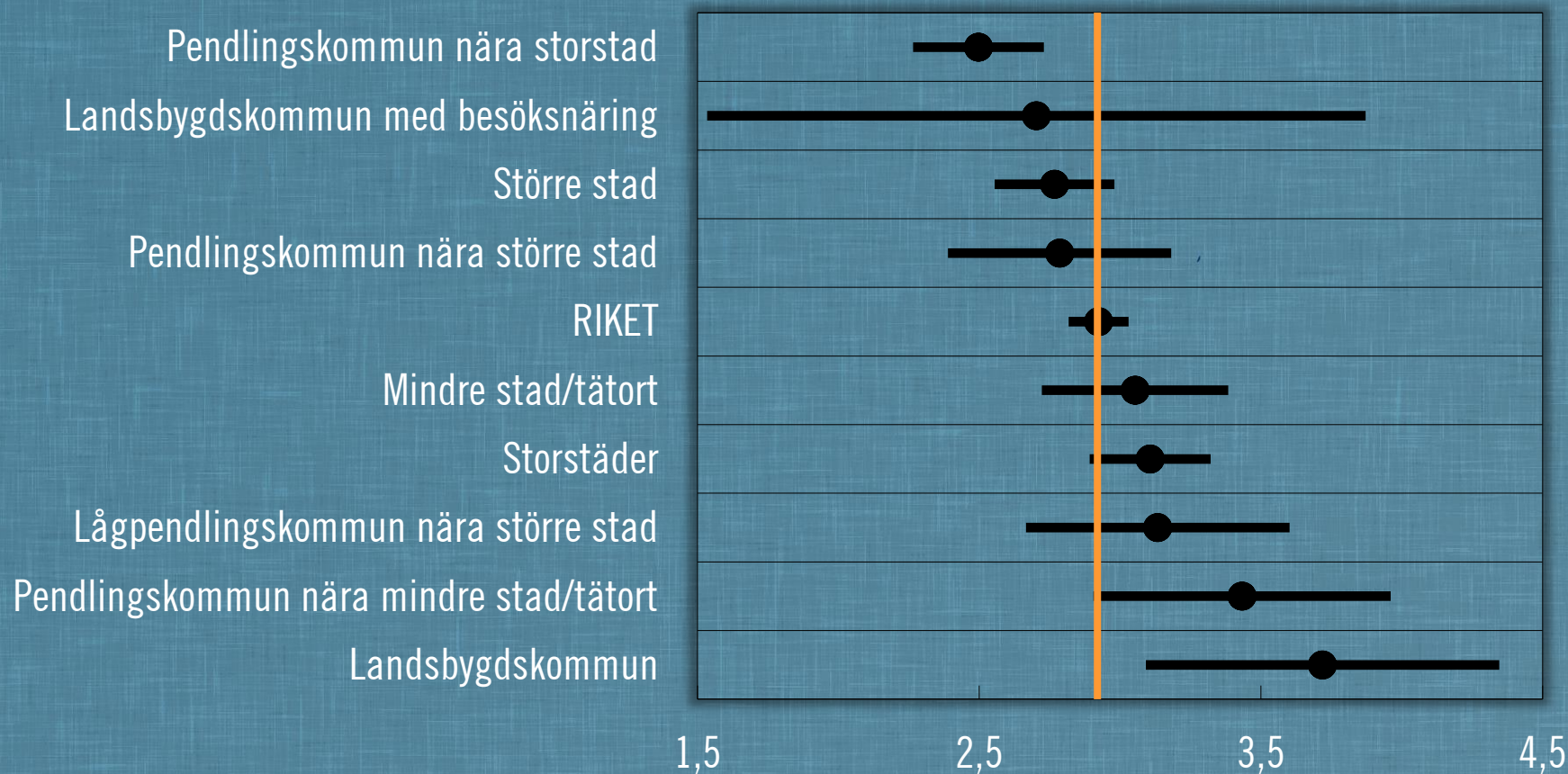
Återinskriven eller avliden inom en månad

Andel av personer 15–79 år som återinskrevs inom 1–30 dagar eller avled inom 0–30 dagar efter utskrivning från slutenvård med diagnos för skadligt bruk eller beroende av narkotika (F11–F16, F19). Procent

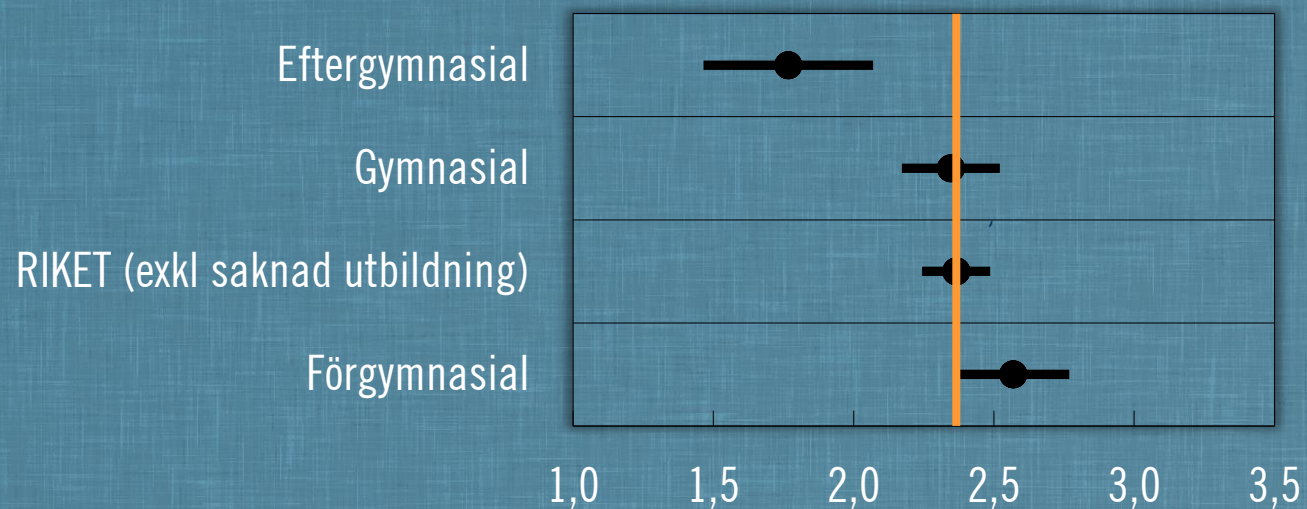
Dödlighet inom 1 år efter vård – kommungrupper

Andel av personer 15–79 år, med slutenvårdstillfälle eller läkarbesök i specialiserad vård med diagnos för skadligt bruk eller beroende av narkotika (F11–F16, F19), som avled inom 0–365 dagar efter den första vårdkontakten för året. År 2019–2021*. Procent

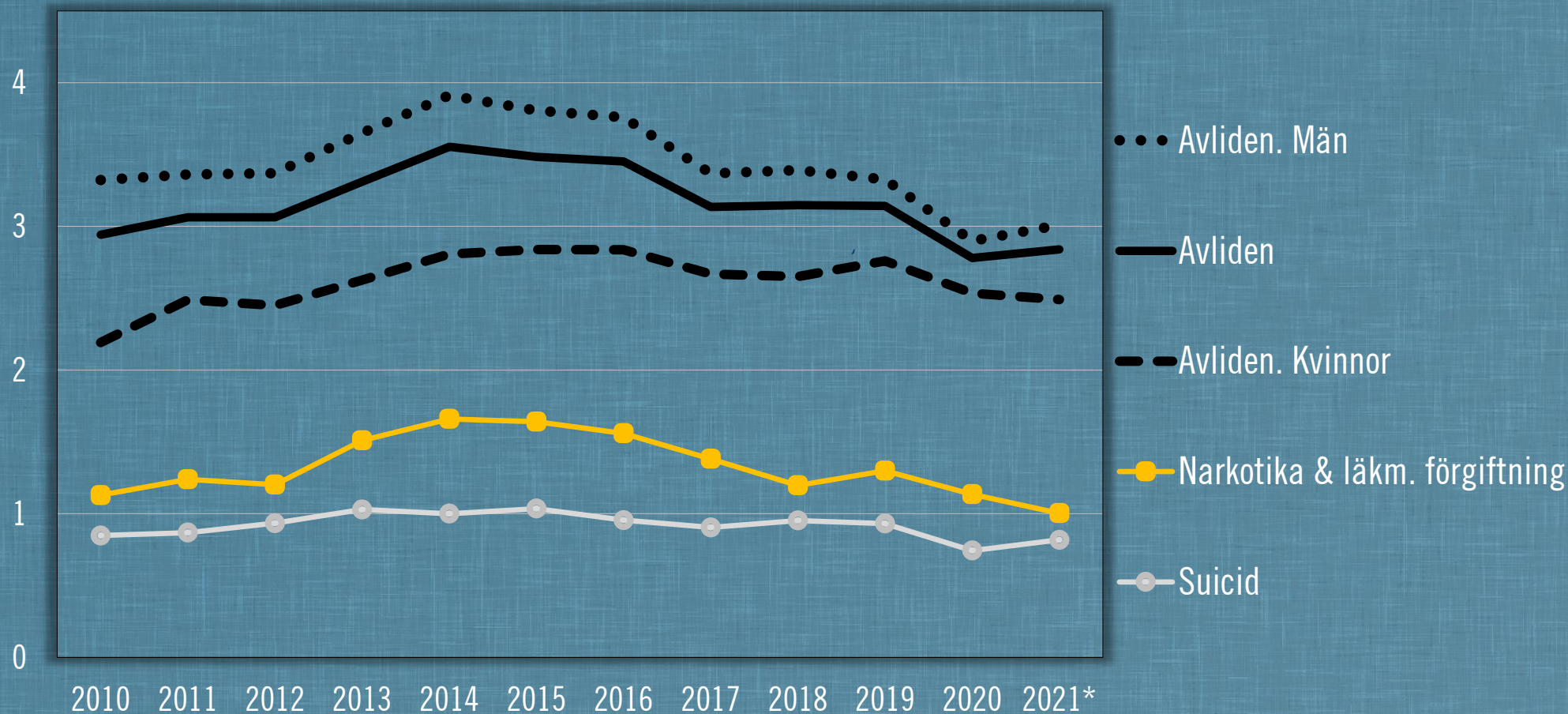
Dödlighet inom 1 år efter vård – utbildningsgrupper

UTBILDNINGSGRUPPER. Andel av personer 25–59 år, med slutenvårdstillfälle eller läkarbesök i specialiserad vård med diagnos för skadligt bruk eller beroende av narkotika (F11–F16, F19), som avled inom 0–365 dagar efter den första vårdkontakten för året. År 2019–2021*. Procent

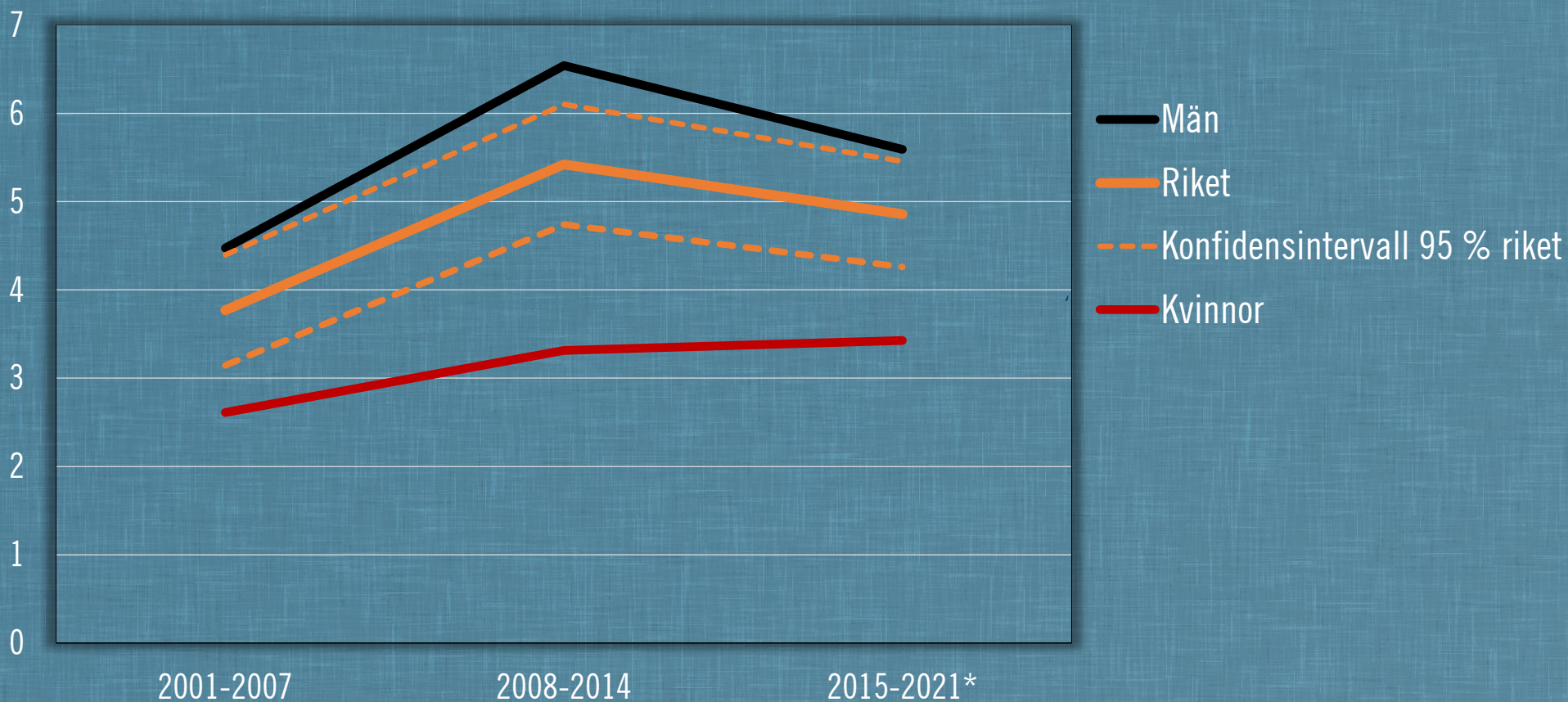
Dödlighet inom 1 år efter specialiserad vård

Andel personer 15–79 år, med slutenvårdstillfälle eller läkarbesök i specialiserad vård med diagnos för skadligt bruk eller beroende av narkotika (F11–F16, F19), som avled inom 0–365 dagar efter den första vårdkontakten för året. Procent

Dödlighet inom 1 år efter LVM

Andel avlidna inom 365 dagar efter utskrivning från vård enligt LVM – exklusive personer där missbruksmedlet var enbart alkohol. År avser tid för utskrivning.
Procent

Dödlighet inom 1 år efter LVM - kommungrupper

Andel avlidna inom 365 dagar efter utskrivning från vård enligt LVM – exklusive personer där missbruksmedlet var enbart alkohol. 2015–2021. År avser tid för utskrivning*.

Linjerna kring prickarna visar 95-procentiga konfidensintervall.

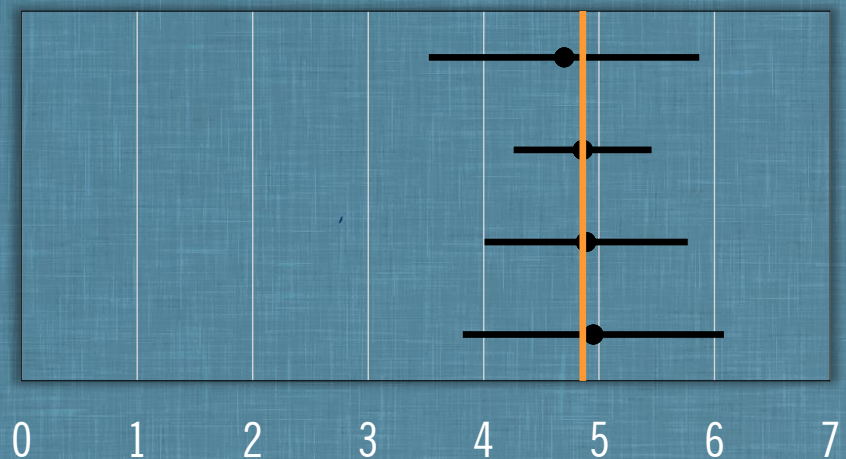
Procent

Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

Riket

Större städer och kommuner nära större stad

Storstäder och storstadsnära kommuner

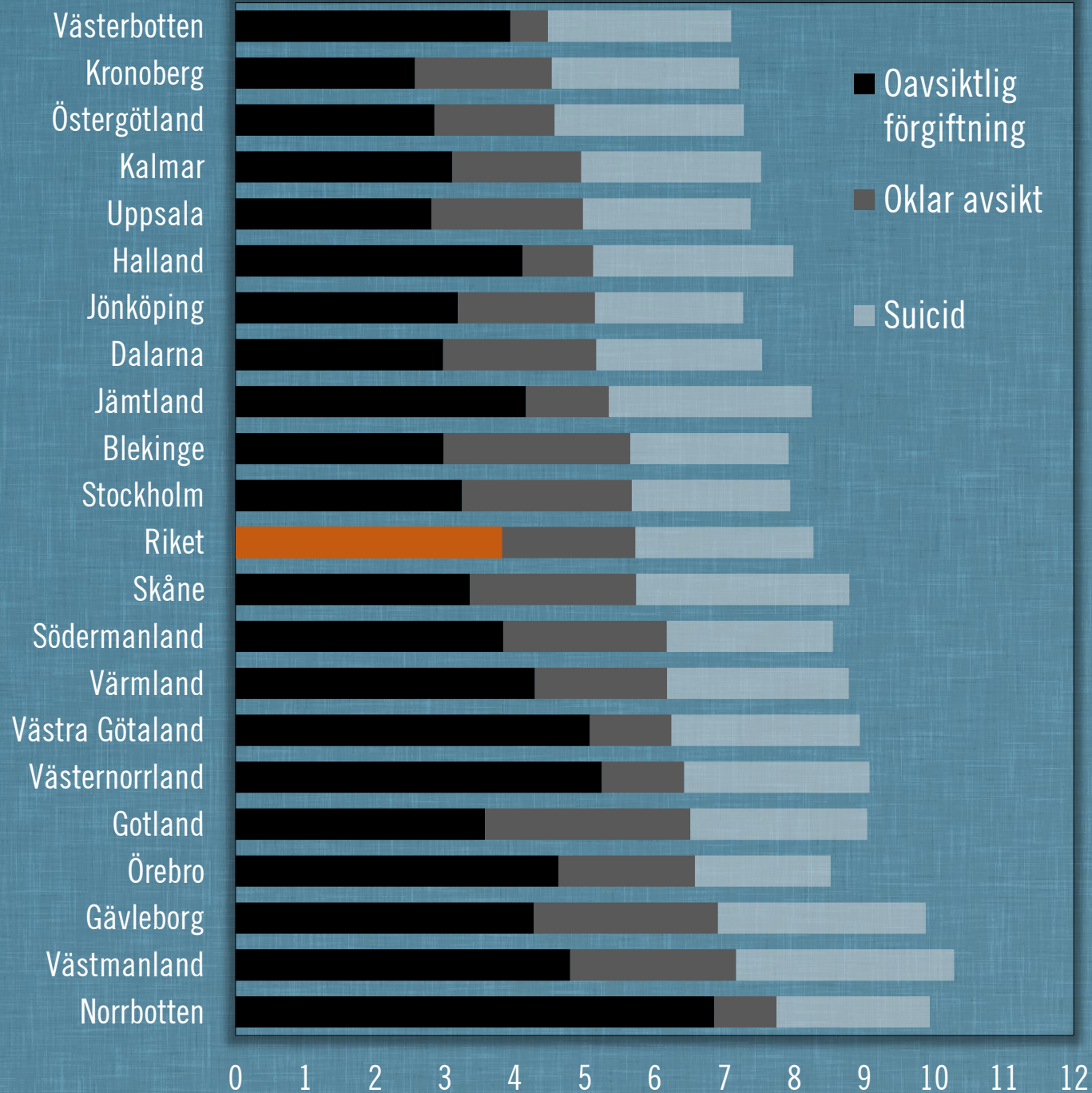
* Uppföljningen inkluderar preliminära uppgifter om avlidna år 2022.

Källa: Registret för tvångsvård av missbrukare i vissa fall och dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen.

Dödsfall, narkotika- & läkemedelsförgiftningar

Dödsfall på grund av narkotika- och läkemedelsförgiftningar. Åldersstandardiserade värden 5-årsmedelvärde 2018–2022.

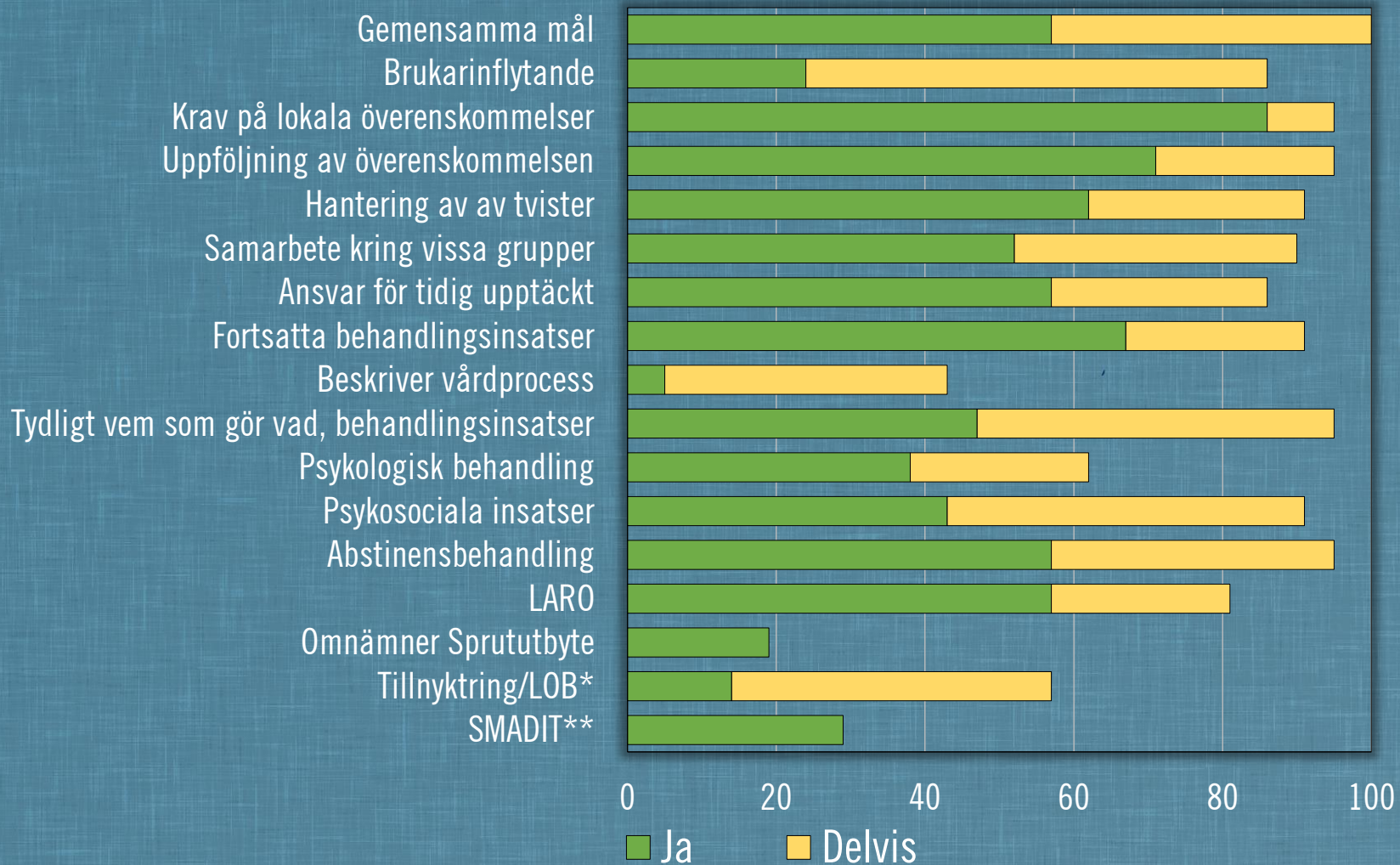
Antal per 100 000 invånare

Överenskommelser mellan regioner & kommuner

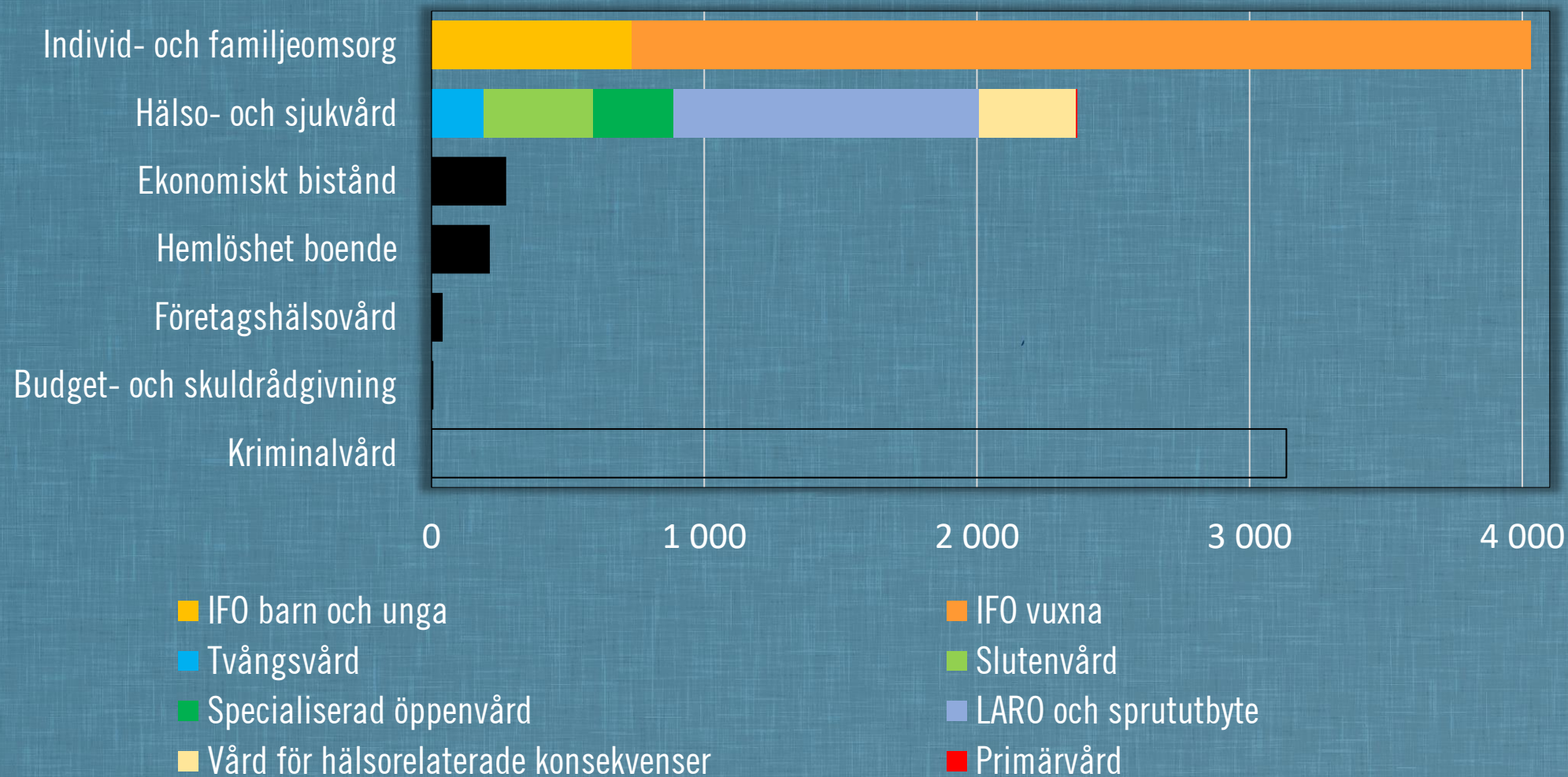
Överenskommelser mellan regioner och kommuner innehållsanalys 2020. Framgår det tydligt och tillräckligt för att ge vägledning/stöd i samarbete?

Procent

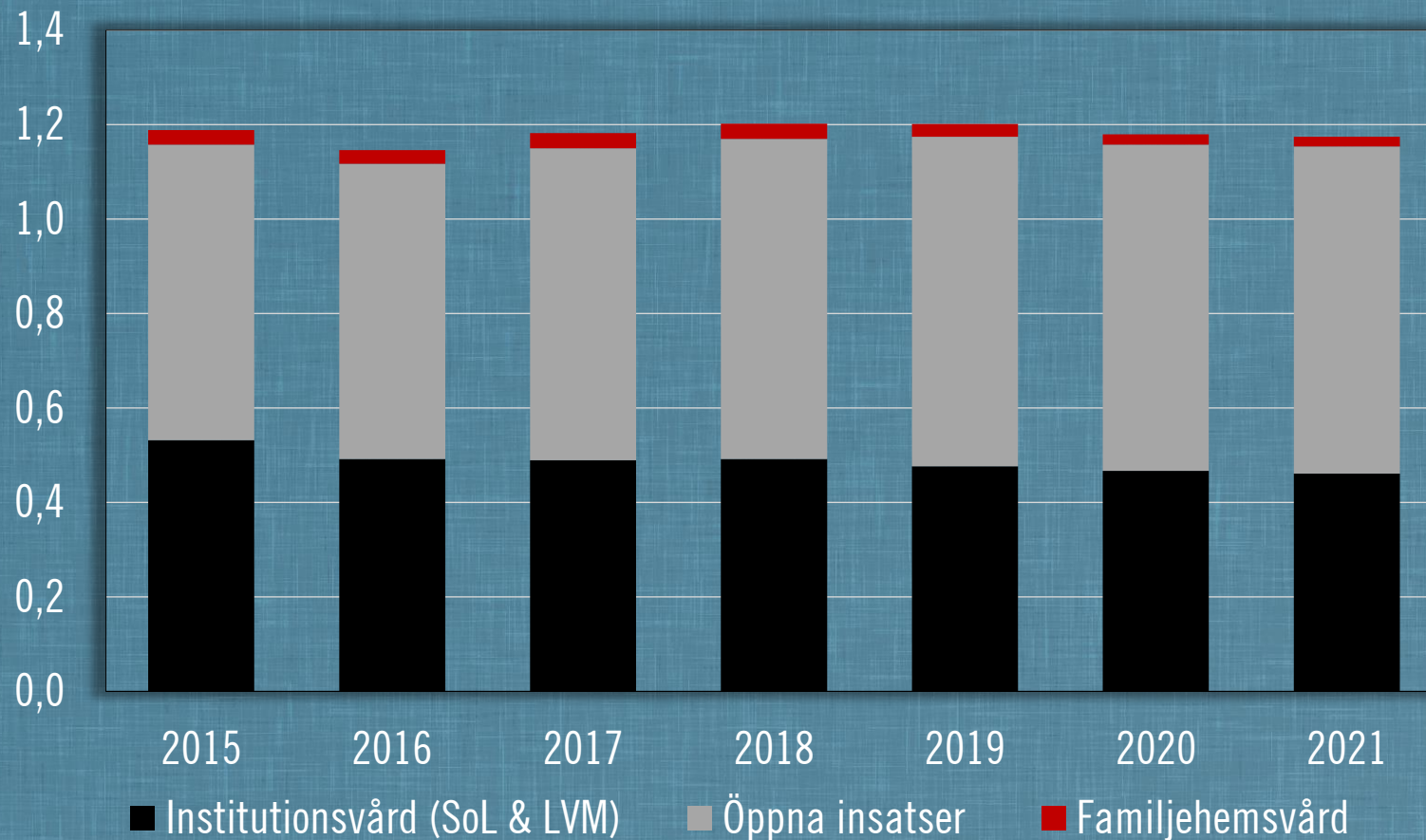
Kostnader vård och stöd

Uppskattade direkta kostnader för områden som rör vård och stöd 2020, miljoner kronor

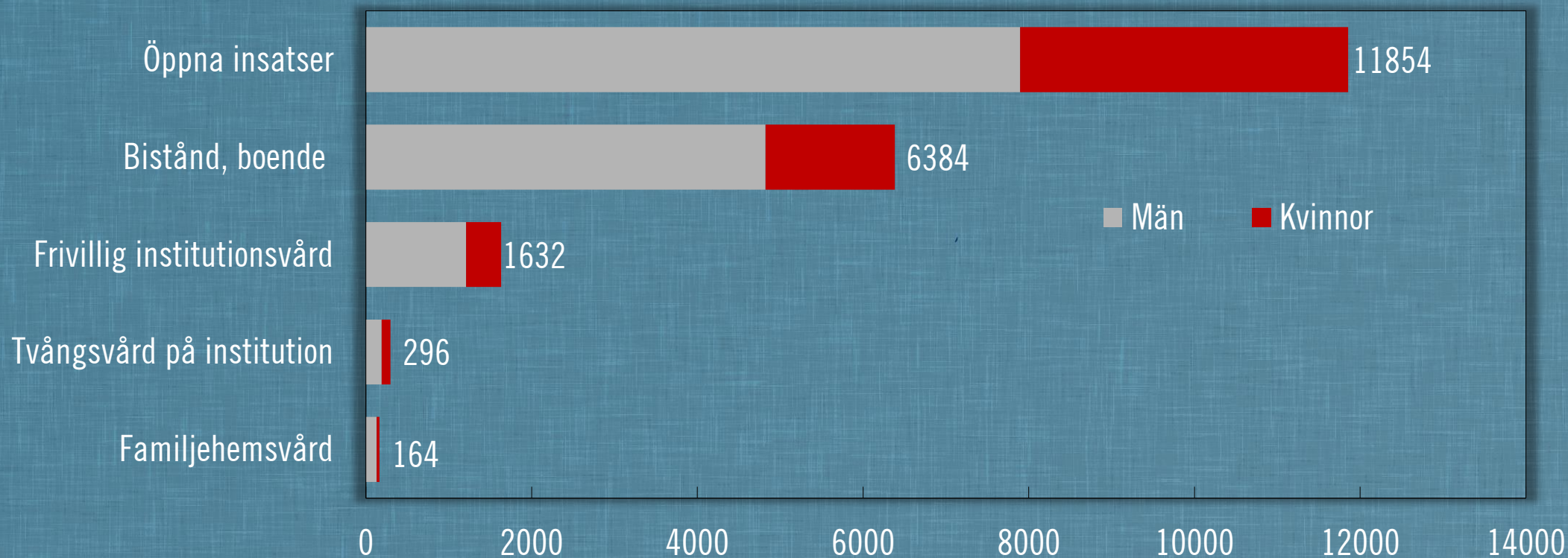
Missbruksvård för vuxna, kostnadsandelar

Kostnadsandelar för kommunernas verksamhetsområde missbruksvård för vuxna, andel av kommunernas totala kostnader. Procent.

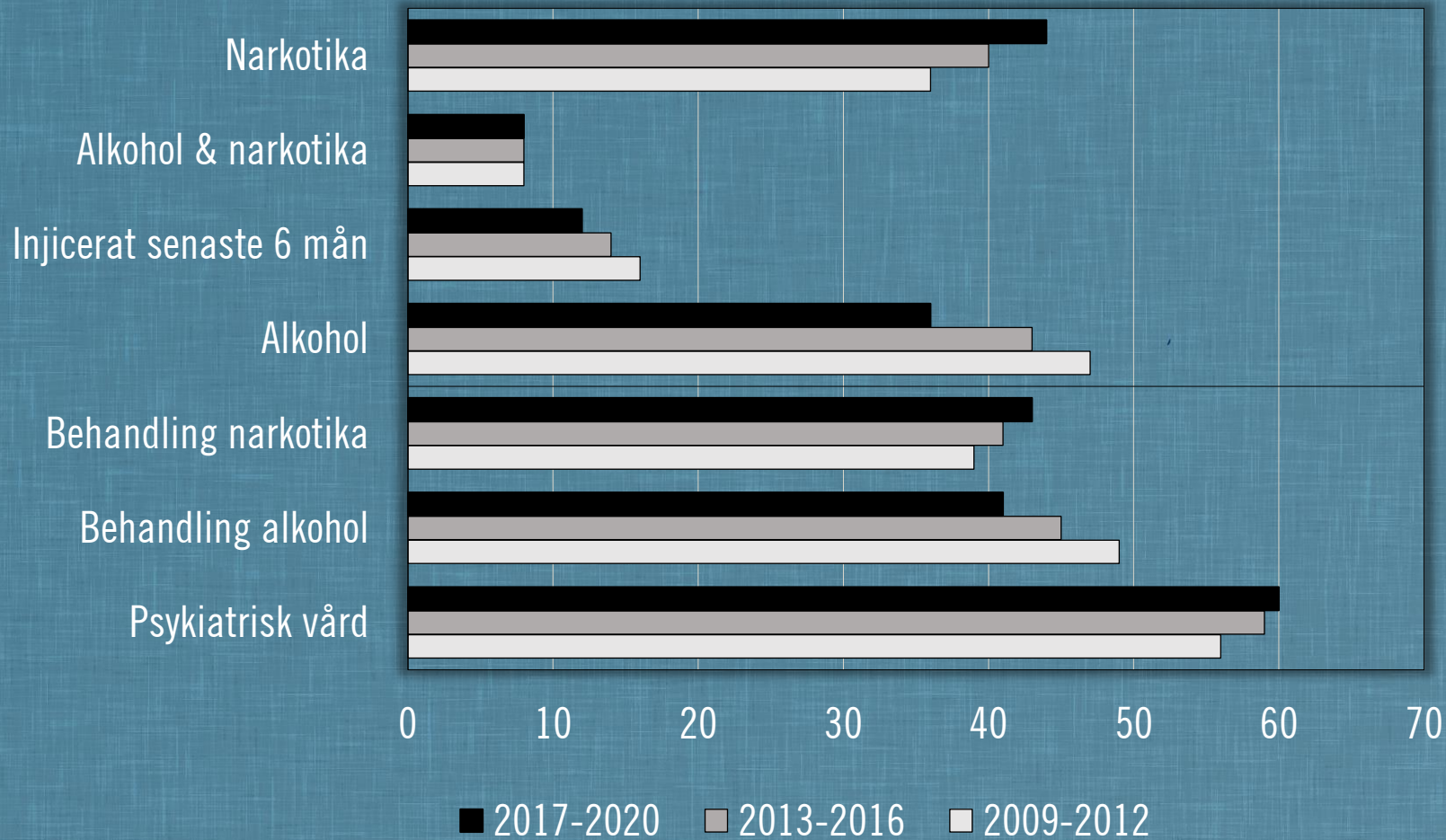
Antal personer i kommunernas och SiS missbruksvård

Statens institutionsstyrelses insatser enligt SoL och LVM. Individuella behovsprövade öppna insatser, bistånd som avser boende, frivillig vård och tvångsvård på institution samt familjehemsvård enligt SoL och 27§ LVM. 1 november 2021, personer 21 år eller äldre. Antal

ASI-intervjuer substans & behandling

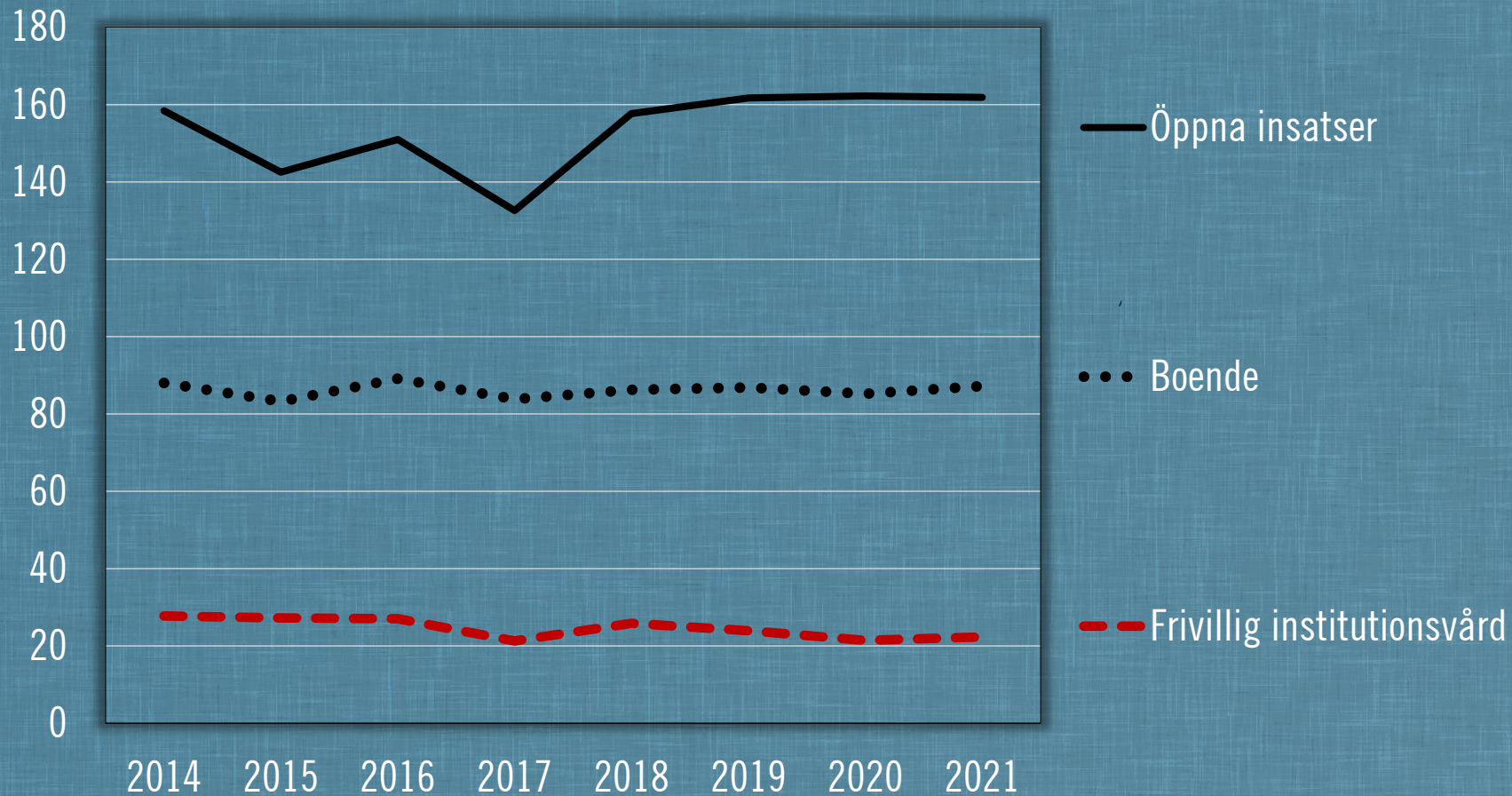
Dominerande substans, andel som injicerat de senaste sex månaderna samt vilken typ av vård man fått tidigare. Svar i ASI-intervjuer.
Procent

Typ av insatser

Antal personer 21 år eller äldre med bistånd som avser boende, individuella behovsprövade öppna insatser eller frivillig institutionsvård 1 november.

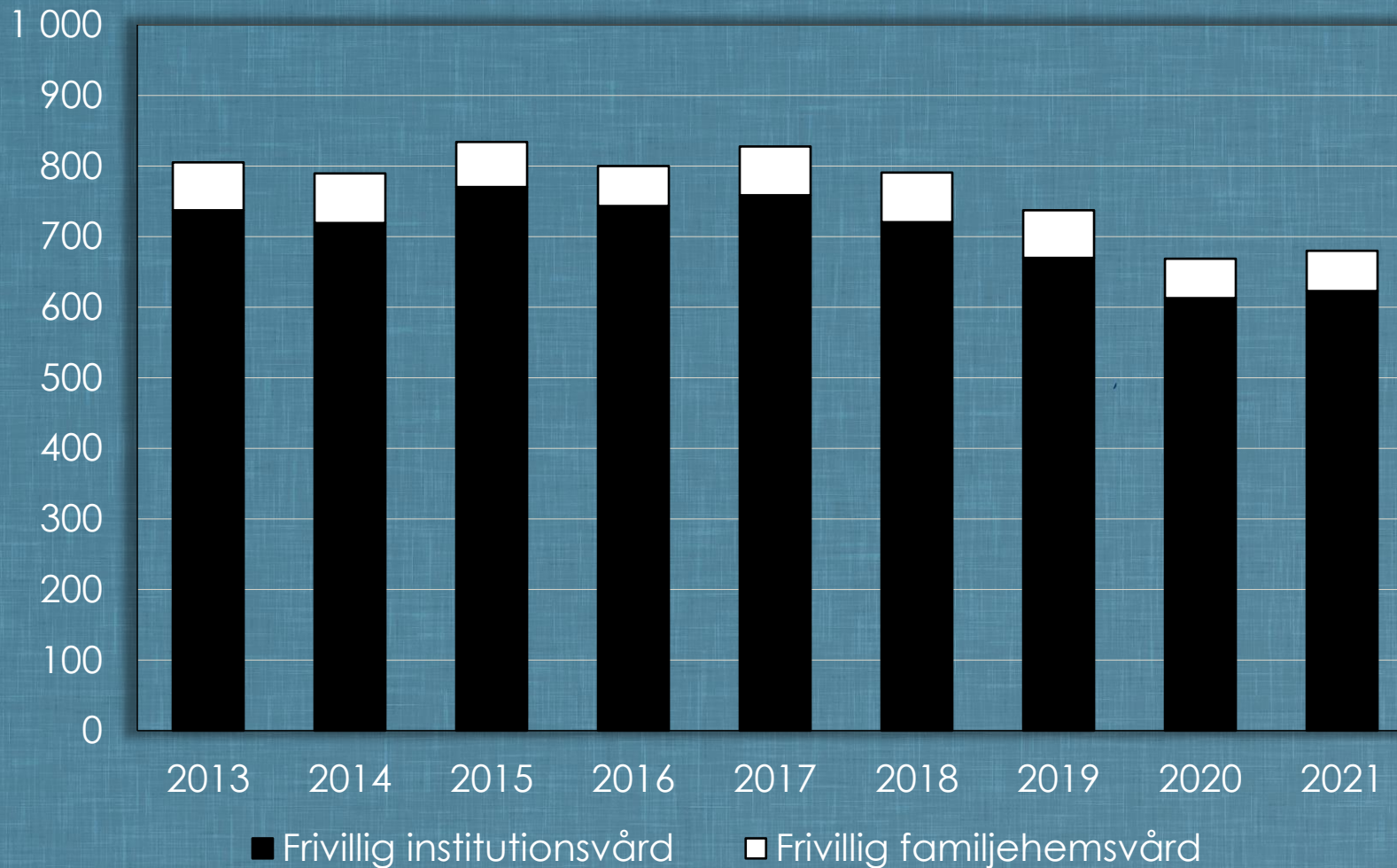
Per 100 000 invånare

Frivillig heldygnsvård, antal dygn

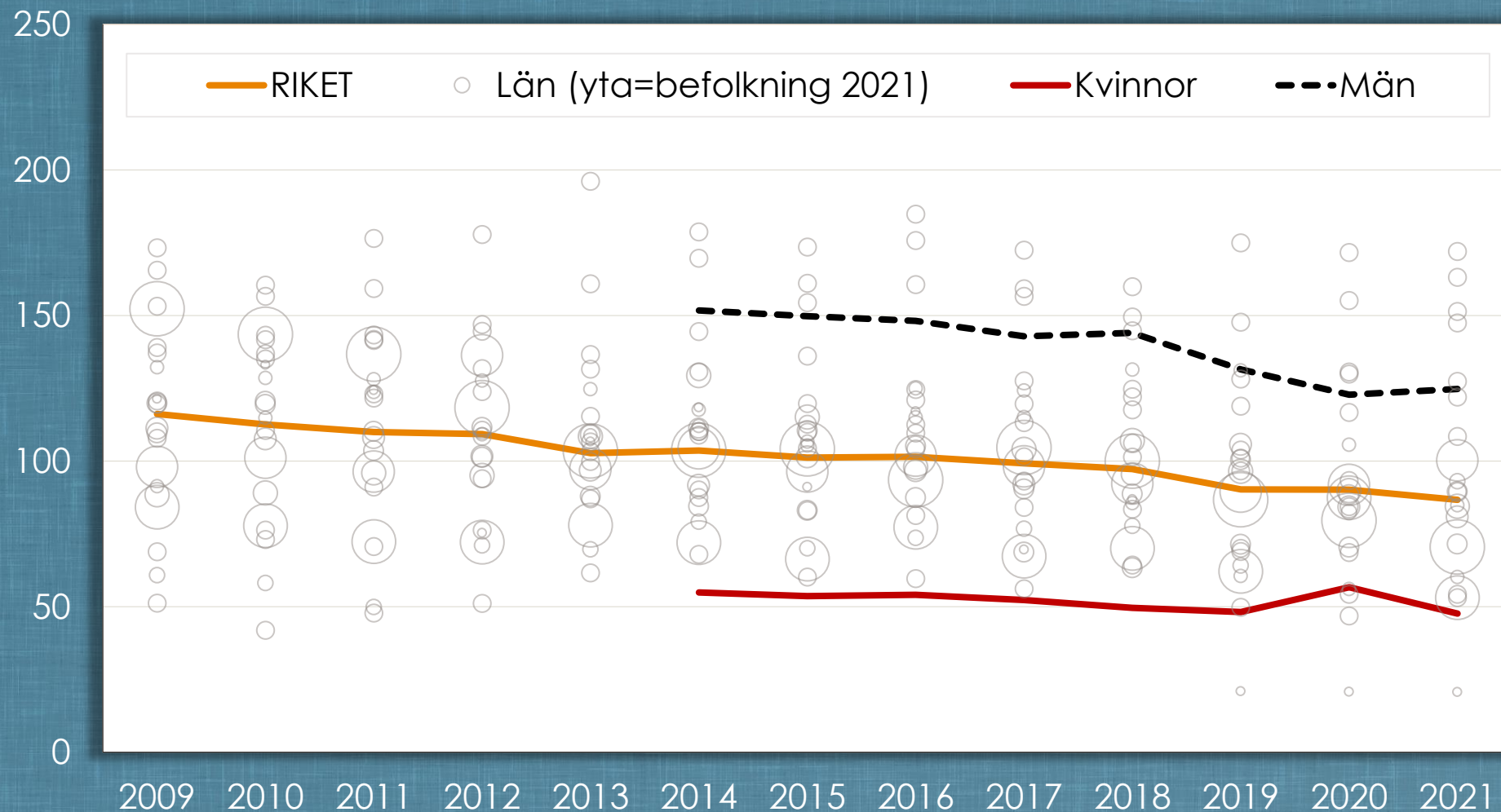
Antal dygn i frivillig heldygnsvård – familjehem och institutionsvård, personer 21 år eller äldre.

1 000-tal

Personer i frivillig institutionsvård

Personer i frivillig institutionsvård under året (HVB), per 100 000 invånare 21 år eller äldre. De grå ringarna i figuren visar värden för respektive län*. Antal per 100 000 invånare

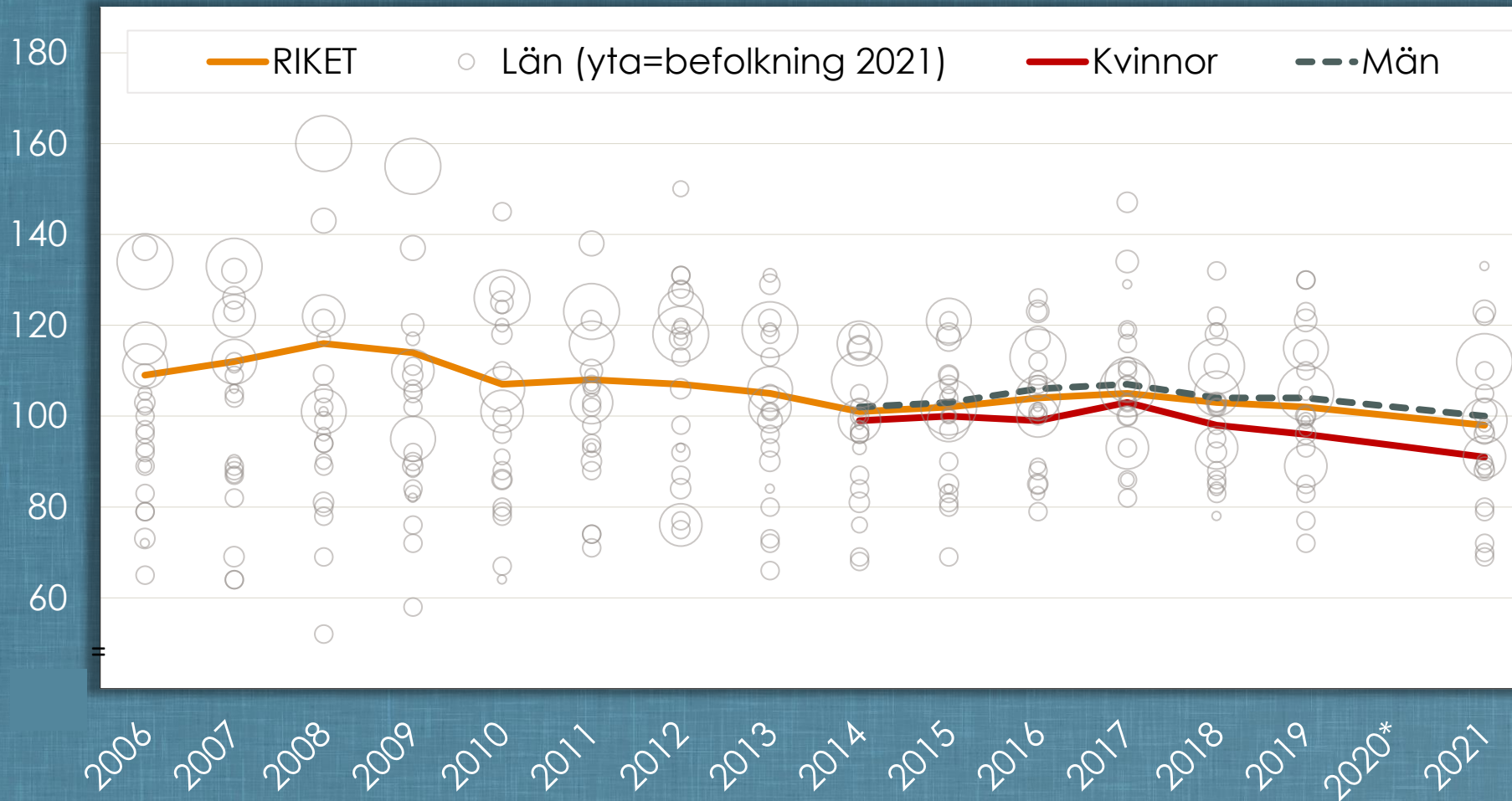

* Ringarnas yta motsvara befolkningens storlek 2021. För individuella kommuner och läns namn och värden hänvisas till Socialstyrelsens publika statistikdatabas.

Källa: Statistikdatabas för vuxna personer med missbruk och beroende, Socialstyrelsen.

Antal dygn per person i frivillig institutionsvård

Antal dygn per person i frivillig institutionsvård (HVB) personer 21 år eller äldre.
Antal per person

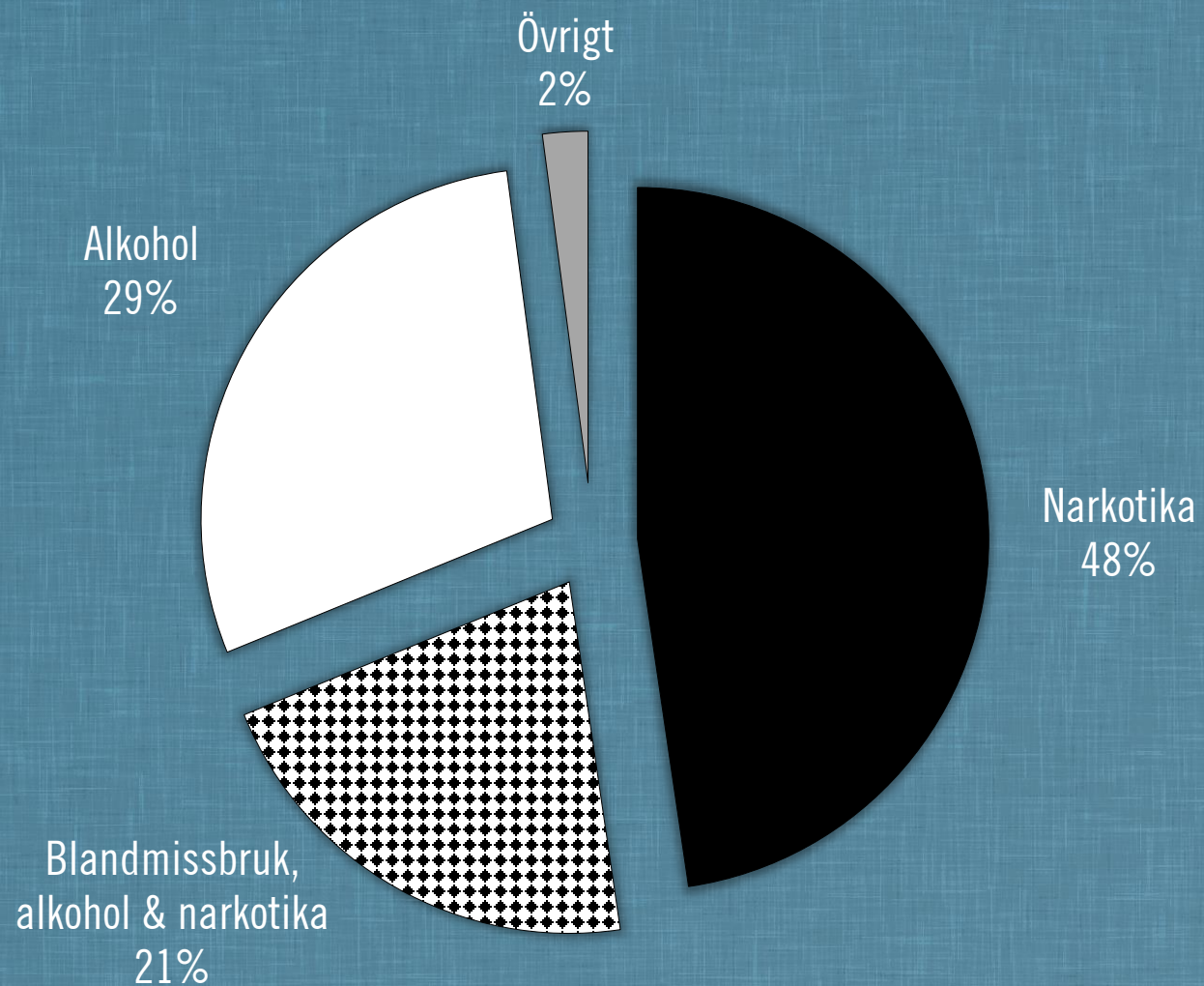
* Uppgifter för år 2020 har utelämnats då ett rapporteringsfel påverkar statistiken i hög grad.

Källa: Statistikdatabas för vuxna personer med missbruk och beroende, Socialstyrelsen.

Substanser LVM

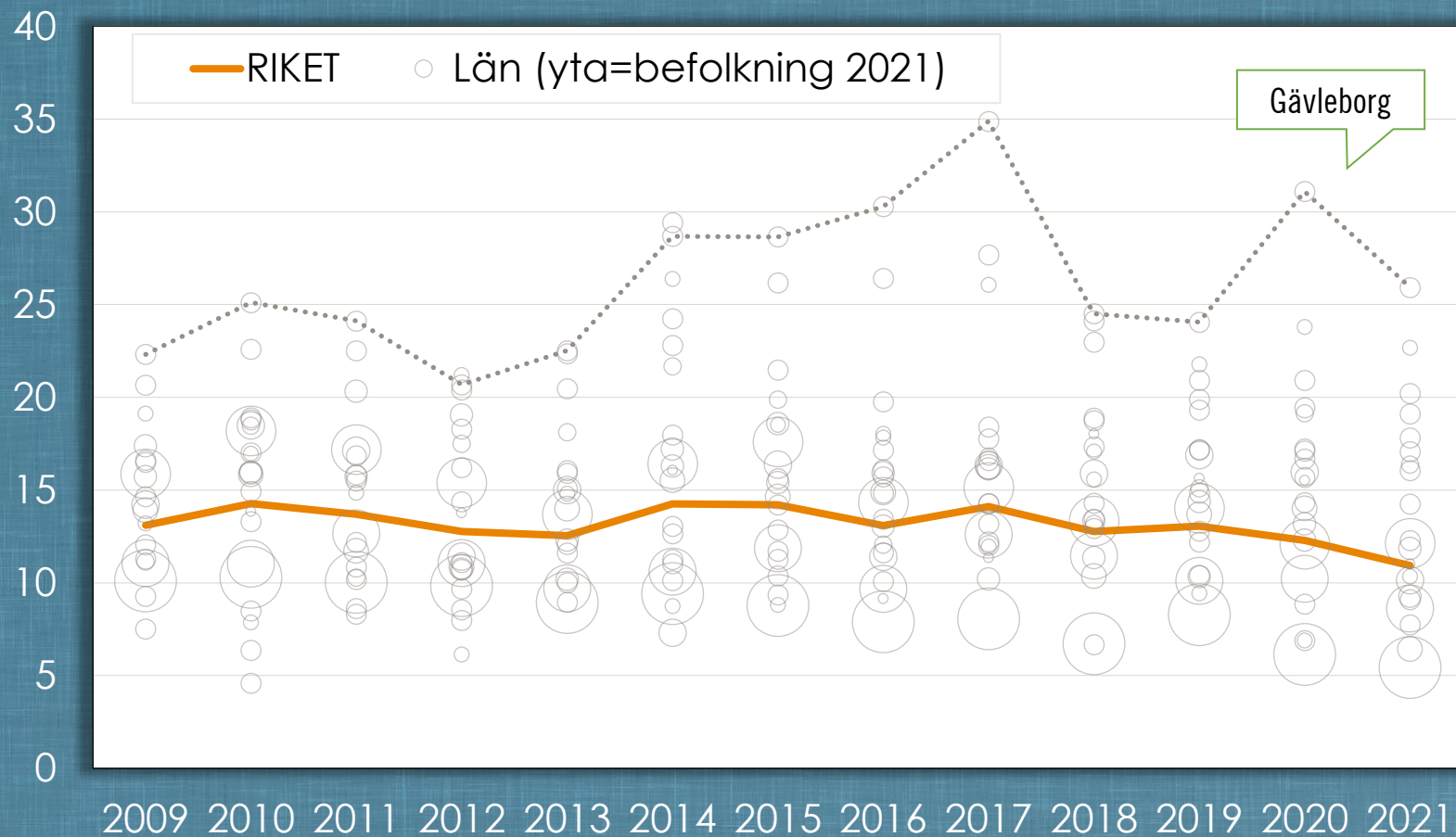
”Missbruksmedel” vid ansökningar till förvaltningsrätten om beredande av vård enligt LVM år 2020.

Procent

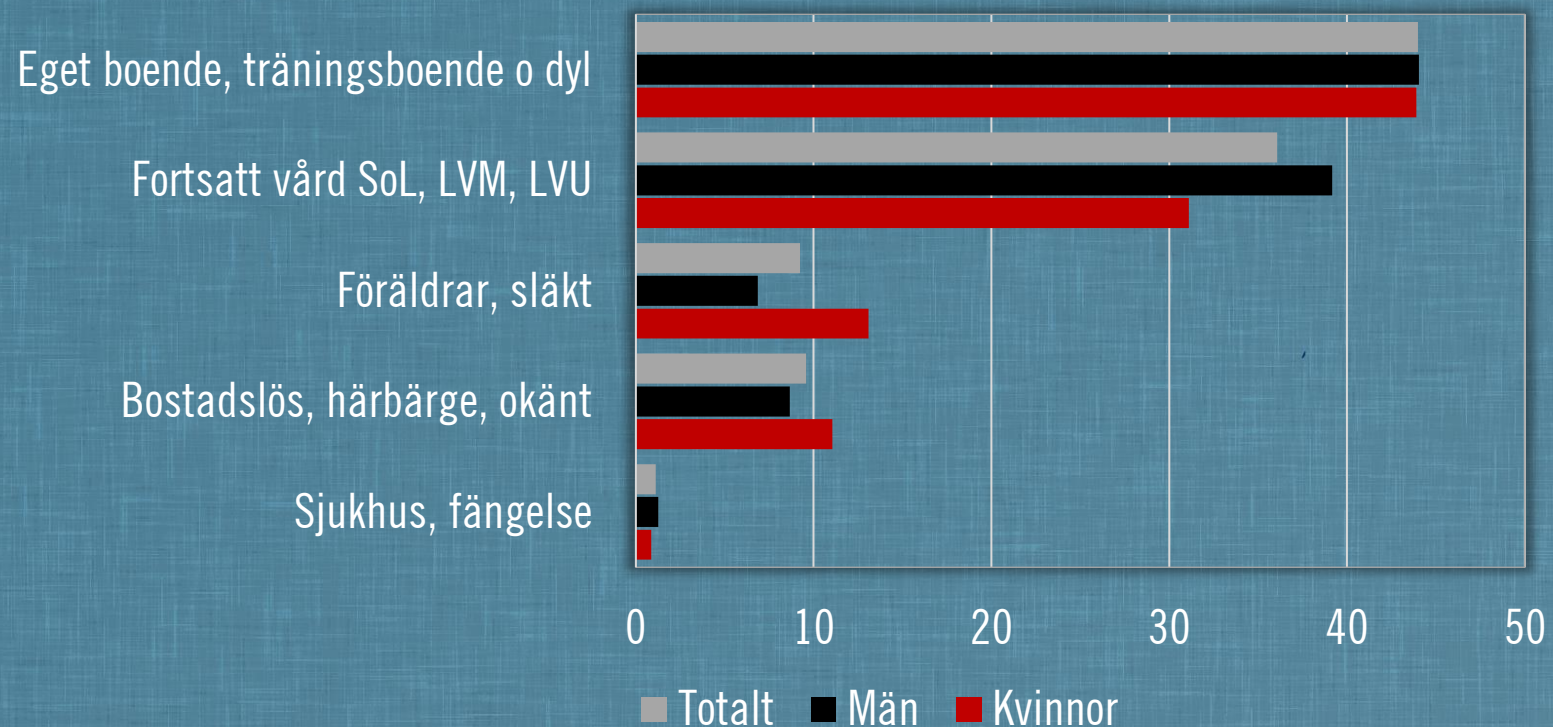
Utskrivna personer från vård enligt LVM

Per 100 000 invånare 18 år eller äldre

Boende efter vård enligt LVM

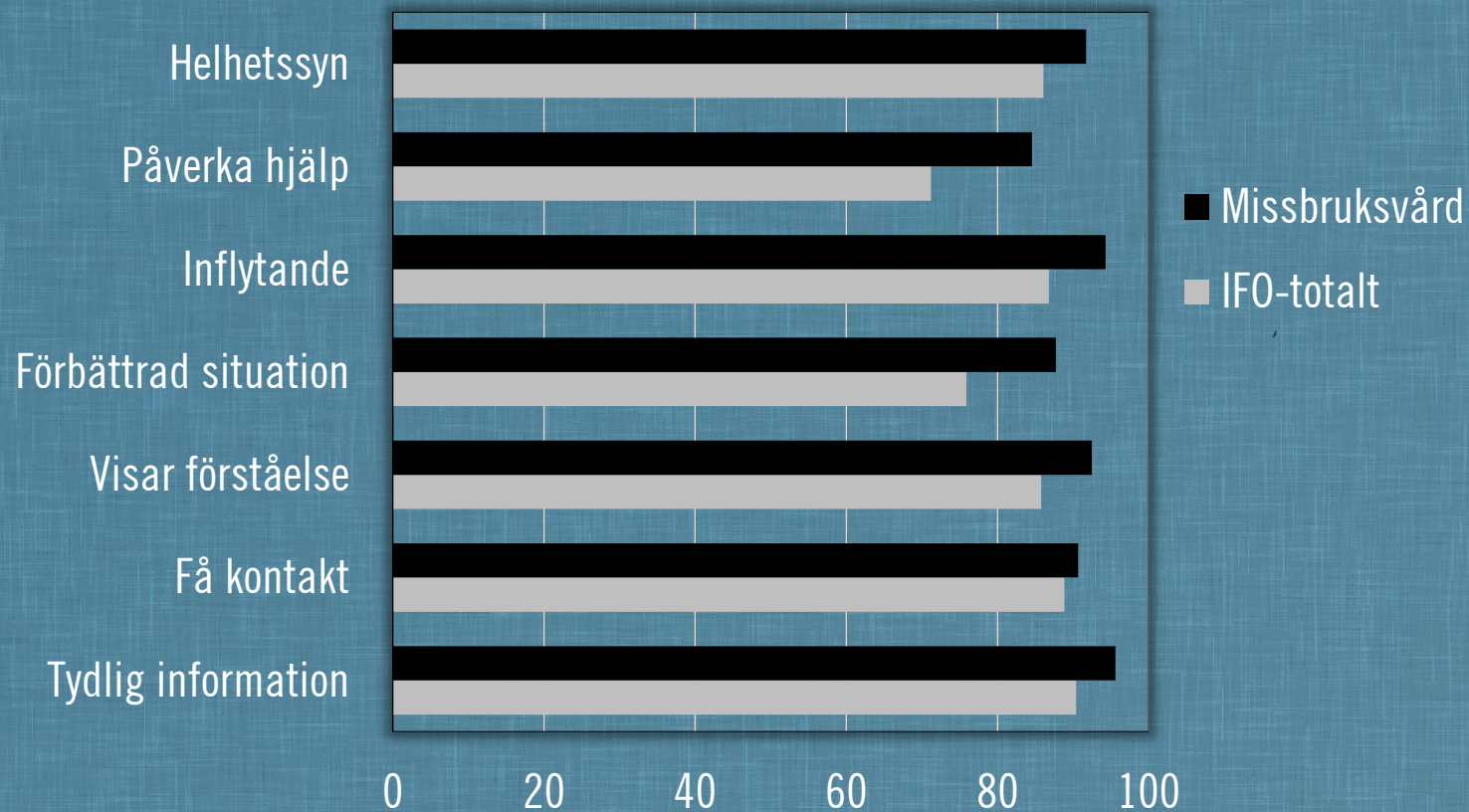
Boende efter vård enligt LVM 2021. Kön och typ av boende vid utskrivning.
Procent

Brukarundersökning

Andel positiva svar, (ovägt) genomsnitt av rapporterande kommuner 2022.
Individ- och familjeomsorg (IFO) samt delområdet missbruksvård.

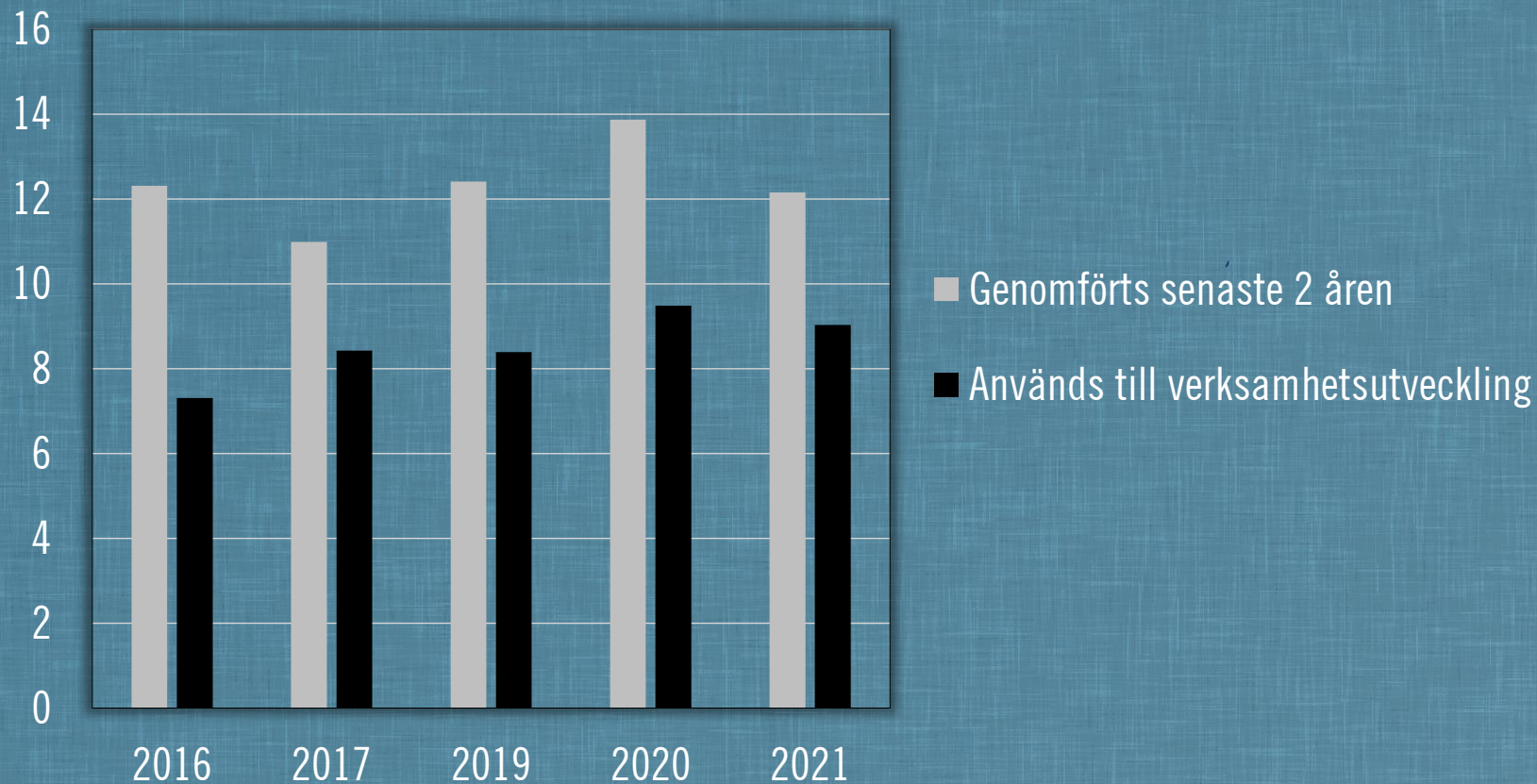
Procent

Brukarstyrd brukarrevison

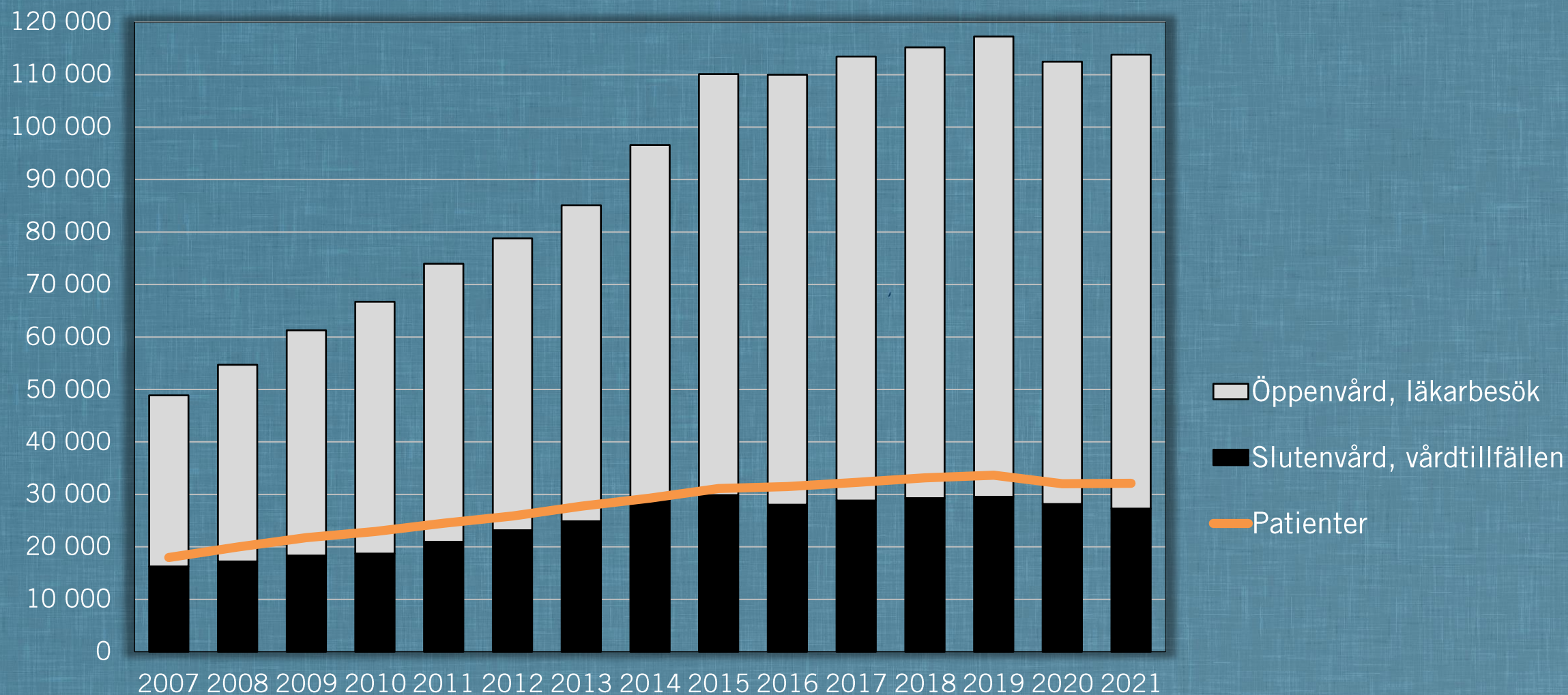
Brukarstyrd brukarrevison inom kommunernas missbruks- och beroendevård. Andel kommuner som svarat att brukarstyrd brukarrevison genomförts de senaste två åren samt om kommunen använt resultaten för att utveckla verksamheten.

Procent

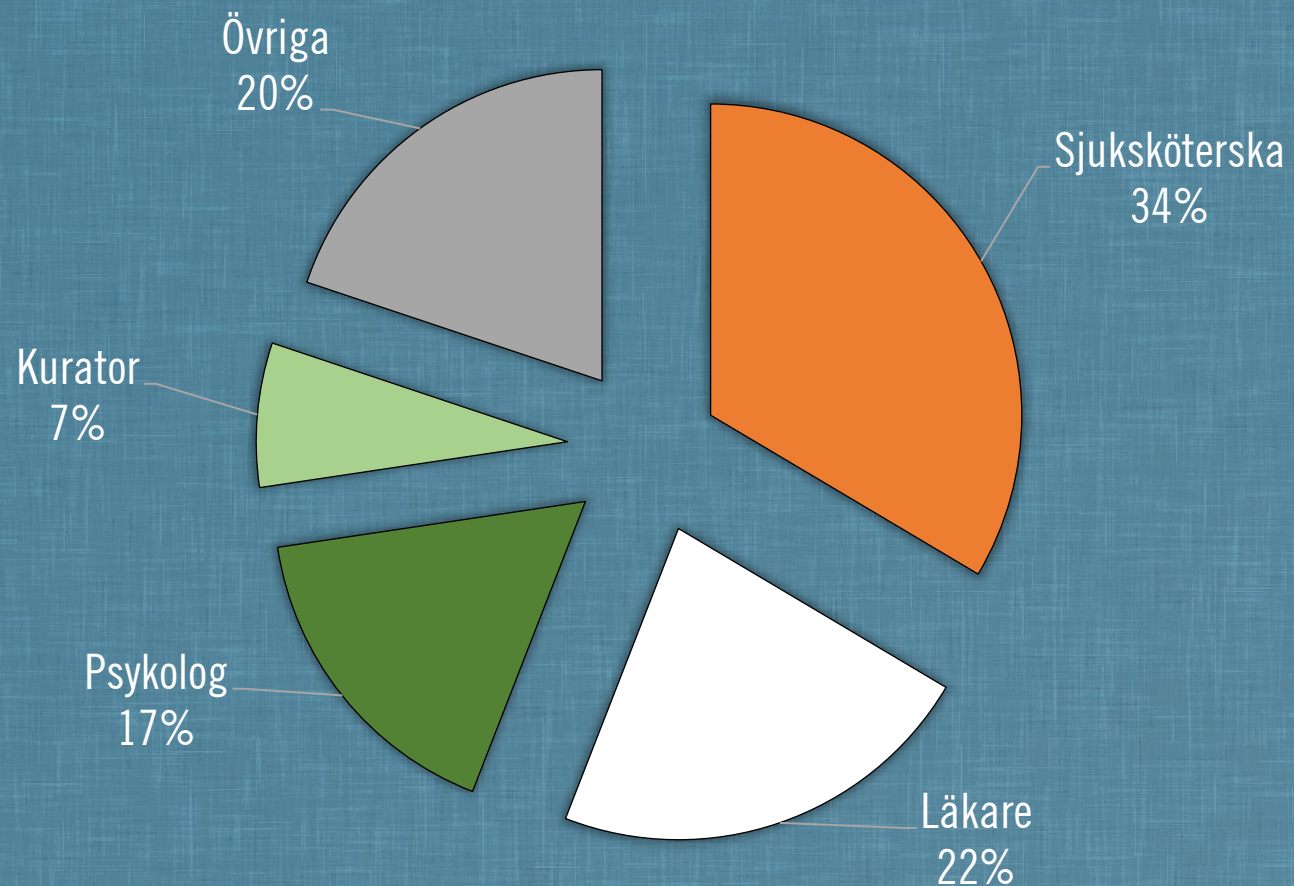
Vårdtillfällen, läkarbesök & patienter i specialiserad vård

Specialiserad vård med skadligt bruk eller beroende av narkotika eller narkotikaförgiftning. Personer 15 år eller äldre, huvud- eller bidiagnos (F11–F16, F19, T40, T43.6). Antal

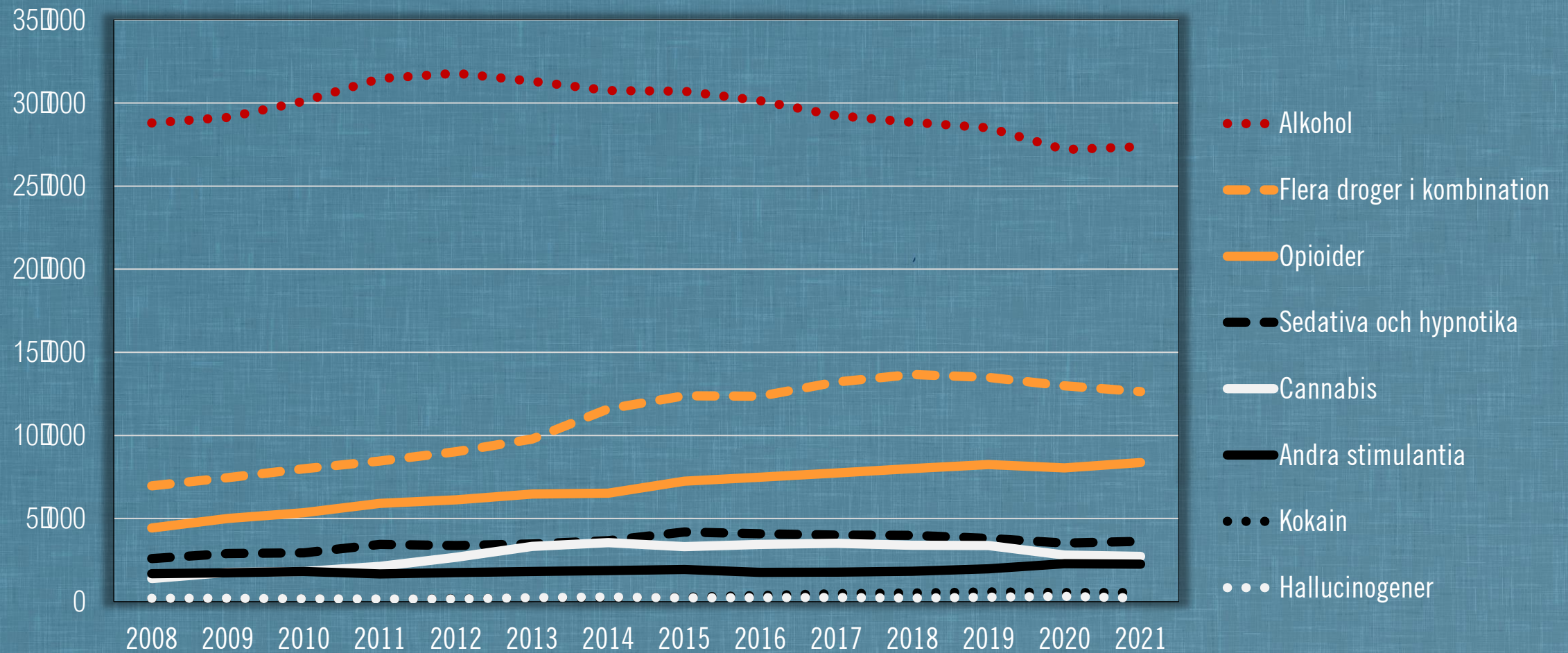
Personalkategorier i psykiatrisk öppenvård

Fördelning av besök på olika personalkategorier inom specialiserad psykiatrisk vård, 2021. Procent

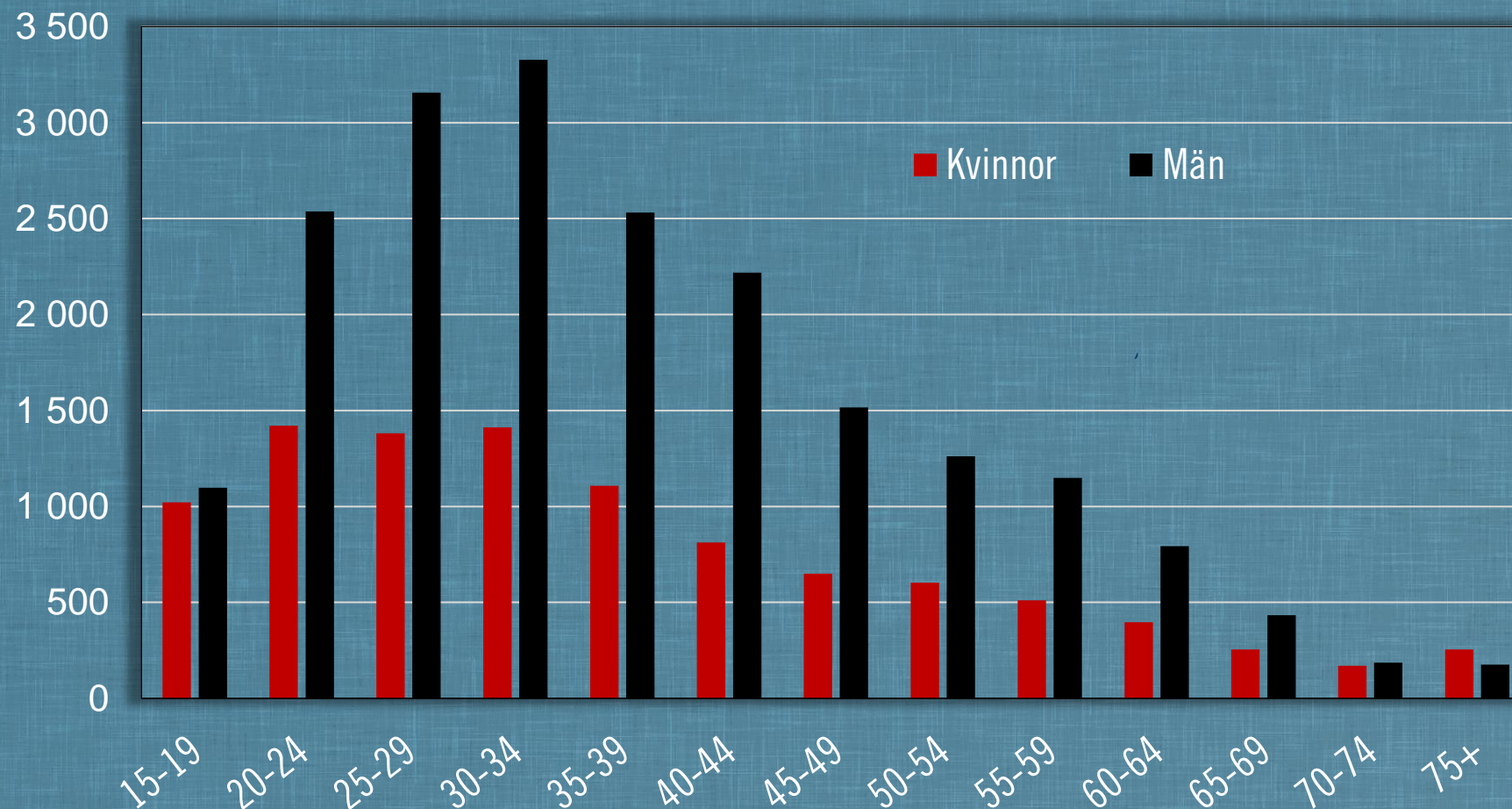
Specialiserad vård olika substanser

Patienter med läkarbesök eller slutenvårdstillfällen i specialiserad vård. Fördelning på olika typer av skadligt bruk eller beroende av narkotika samt alkohol. Huvuddiagnoser (F11–F16, F19 samt F10). Antal

Patienter i specialiserad vård – ålder och kön

Patienter i specialiserad vård med skadligt bruk eller beroende av narkotika. Personer med slutenvårdstillfällen eller läkarbesök i specialiserad vård, 2021. Huvuddiagnos (F11–F16, F19*). Antal

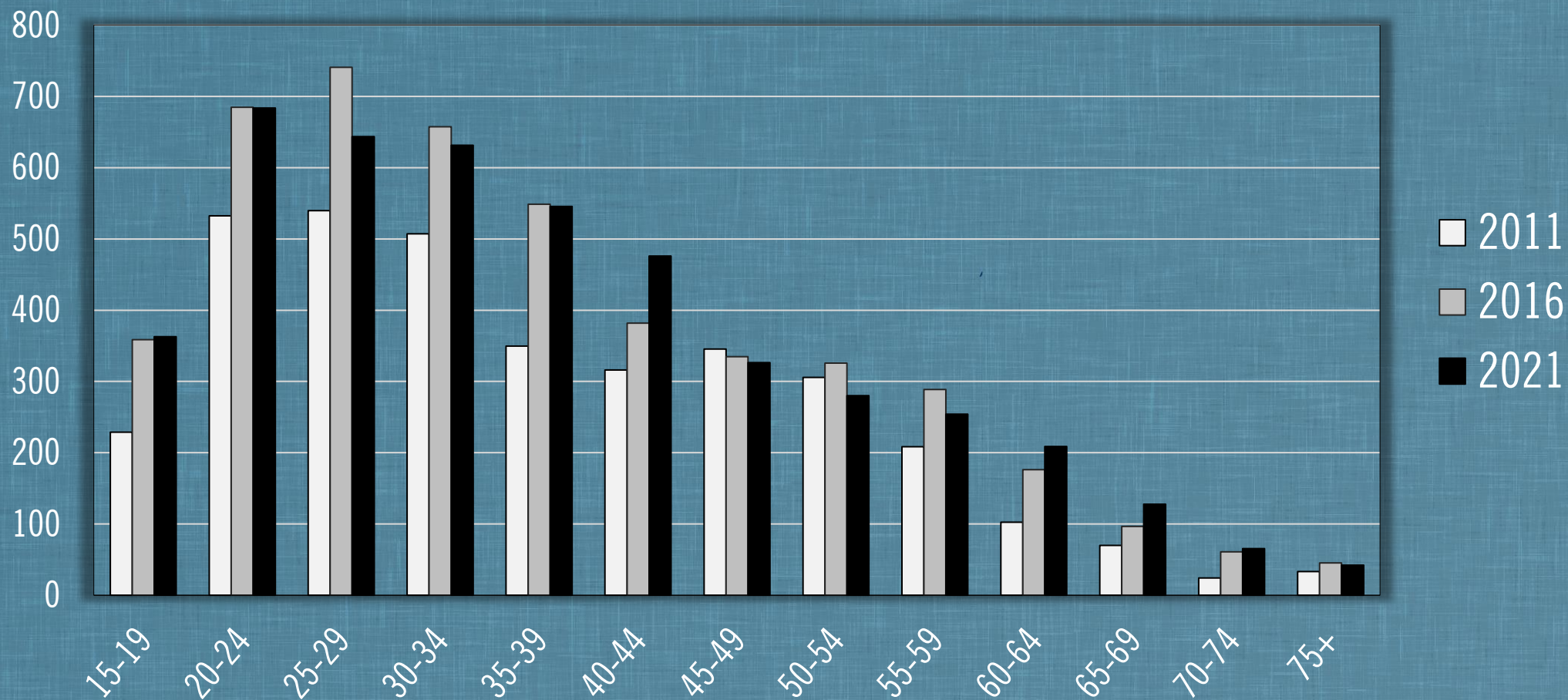

*Summering av patienter för respektive diagnos varför viss dubbelräkning kan förekomma.

Källa: Statistikdatabas för diagnoser, Socialstyrelsen.

Patienter i specialiserad vård – utveckling åldersgrupper

Patienter i specialiserad vård med skadligt bruk eller beroende av narkotika. Personer med slutenvårdstillfällen eller läkarbesök i specialiserad vård. Huvuddiagnos (F11–F16, F19*). Antal per 100 000 invånare

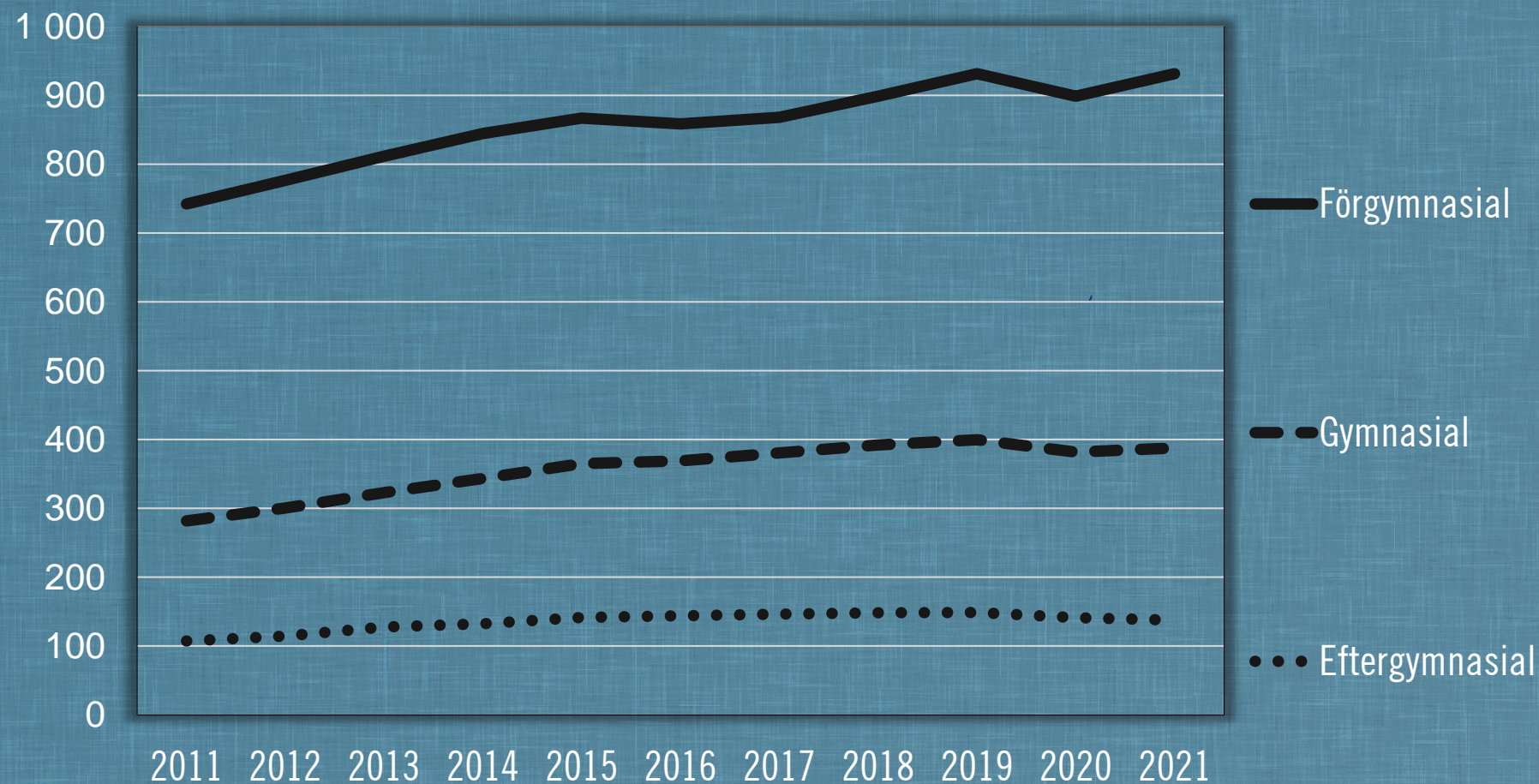
*Summering av patienter för respektive diagnos varför viss dubbelräkning kan förekomma.

Källa: Statistikdatabas för diagnoser, Socialstyrelsen.

Patienter i specialiserad vård – utbildningsgrupper

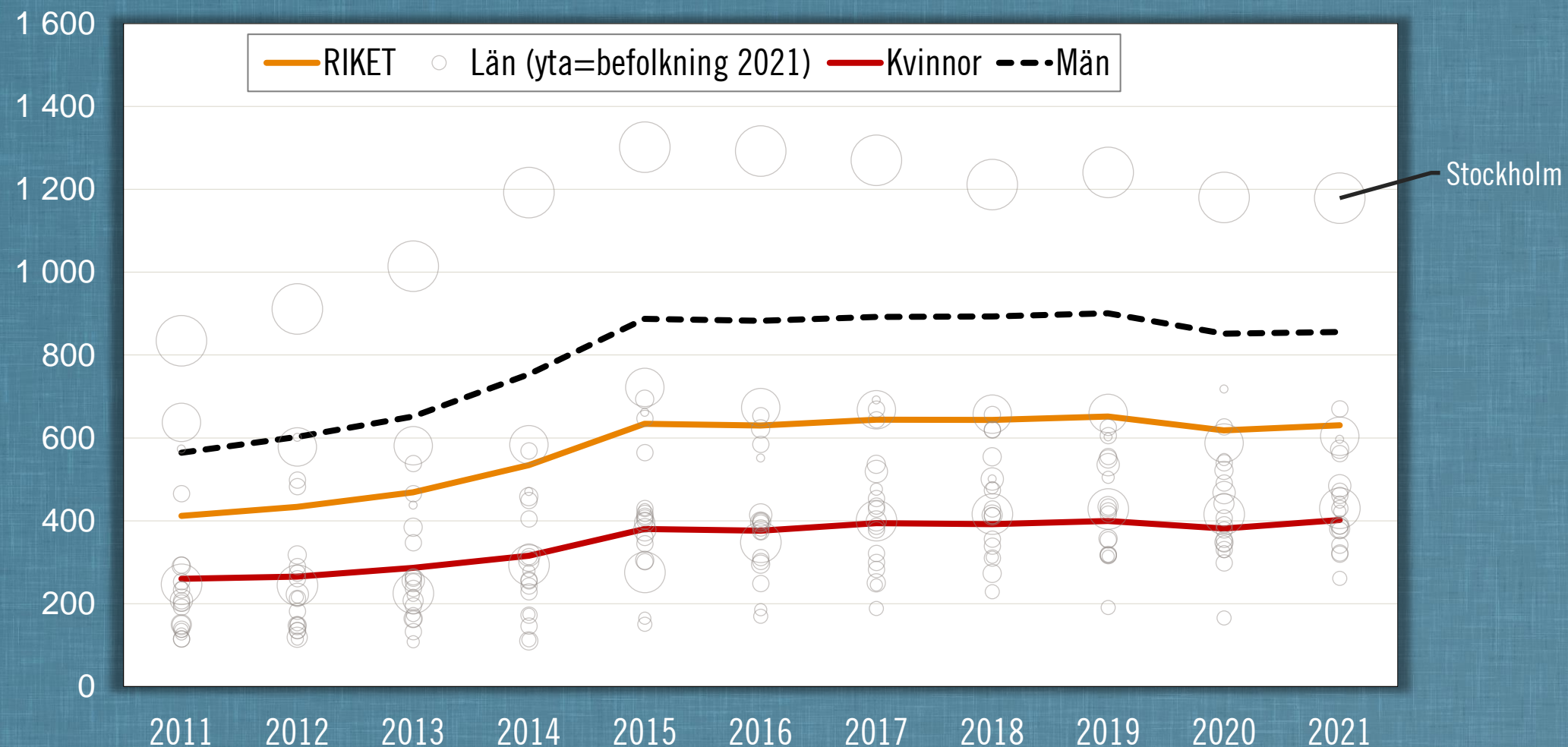
Personer som vårdats inom den öppna- eller slutna specialiserade vården med skadligt bruk eller beroende av narkotika. Åldersstandardiserade värden (huvud- eller bidiagnos: F11–F16, F18, F19).

Antal per 100 000 invånare

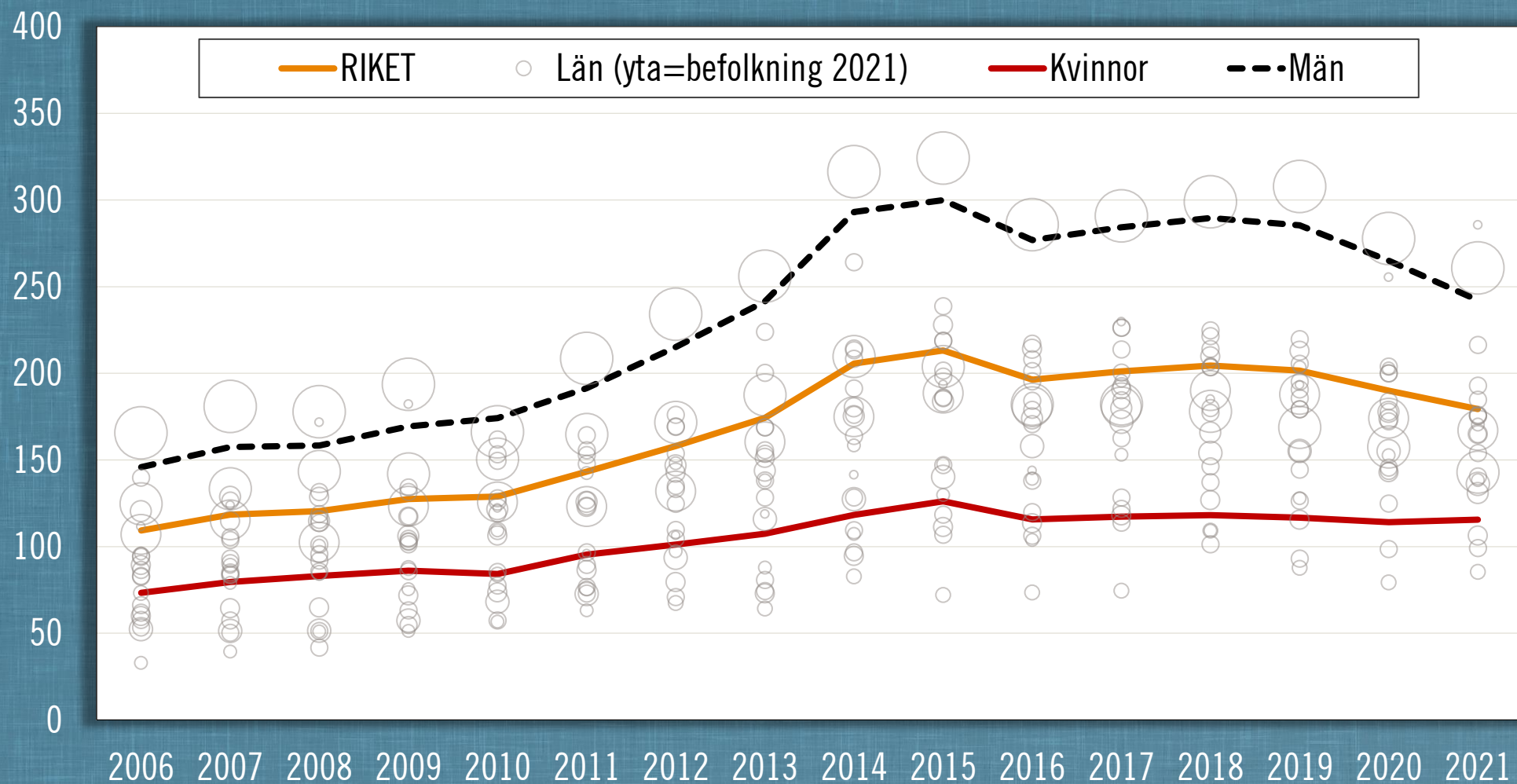
Läkarbesök i specialiserad vård

Läkarbesök i specialiserad vård med diagnos för skadligt bruk eller beroende av narkotika.
Huvuddiagnos (F11–F16, F19). Antal per 100 000 invånare

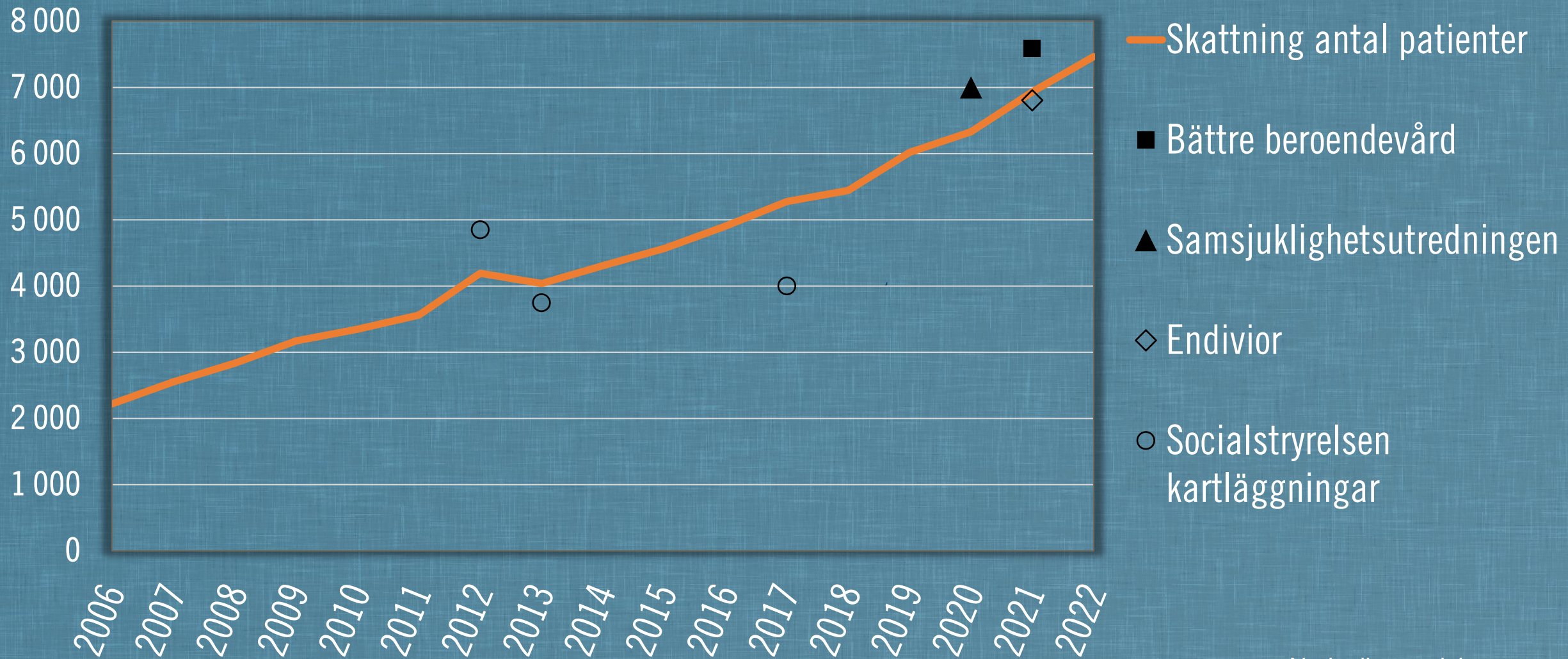
Slutenvård

Vårdtillfällen i specialiserad slutenvård med diagnos för skadligt bruk eller beroende av narkotika. Huvuddiagnos (F11–F16, F19). Antal per 100 000 invånare

Antal personer i LARO

Uppgifter från regionerna samt utvecklingen över tid utifrån förskrivna och rekvirerade läkemedel. Dessutom olika kartläggningar. Antal

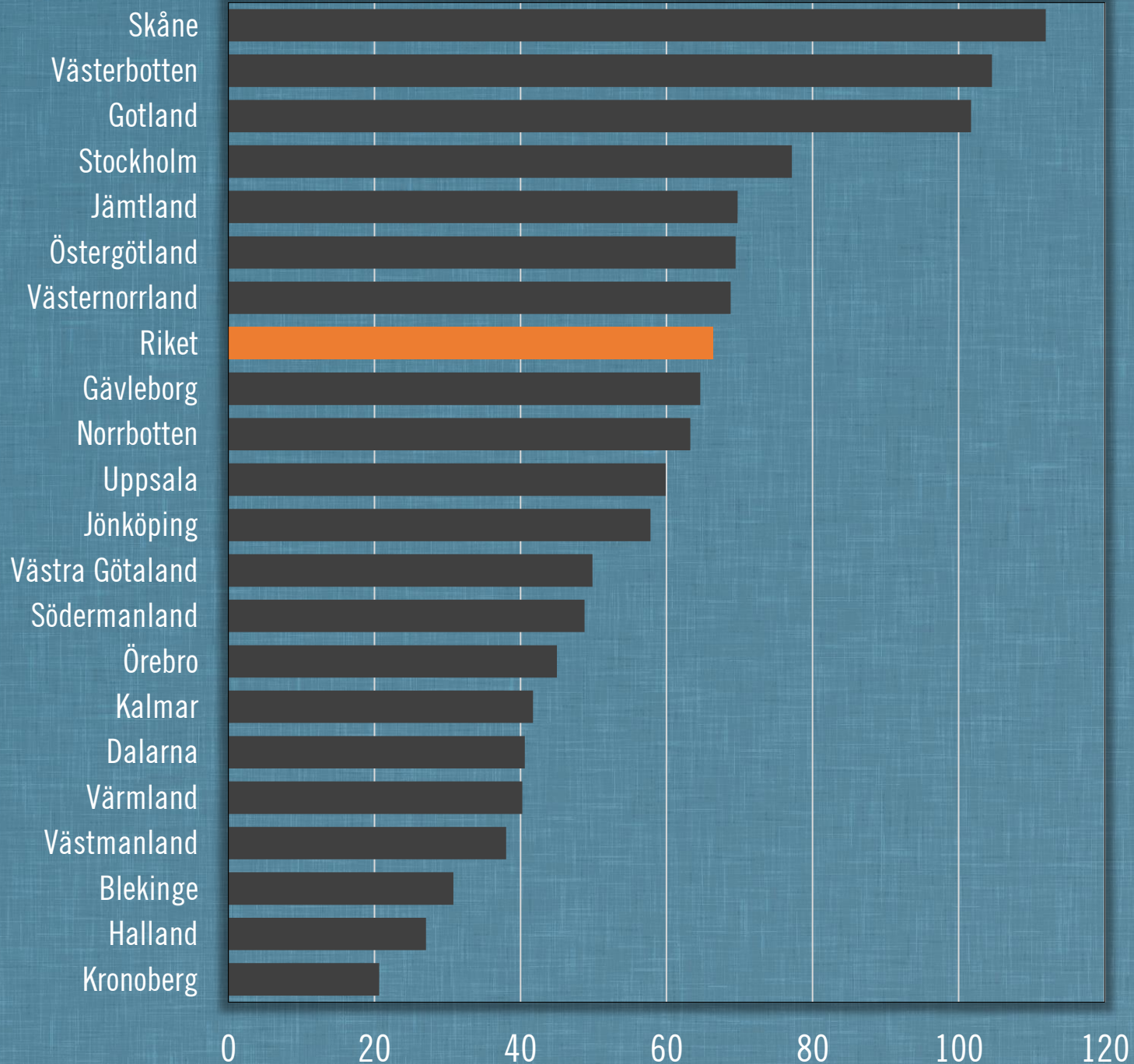

Narkotikautredningen

Källa: Bearbetning av uppgifter från E-hälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Bättre Beroendevård, Region Västernorrland, Samsjuklighetsutredningen samt Re-Think/Indivior Nordics.

Personer i LARO per regioner

Antal per 100 000 invånare 2021*

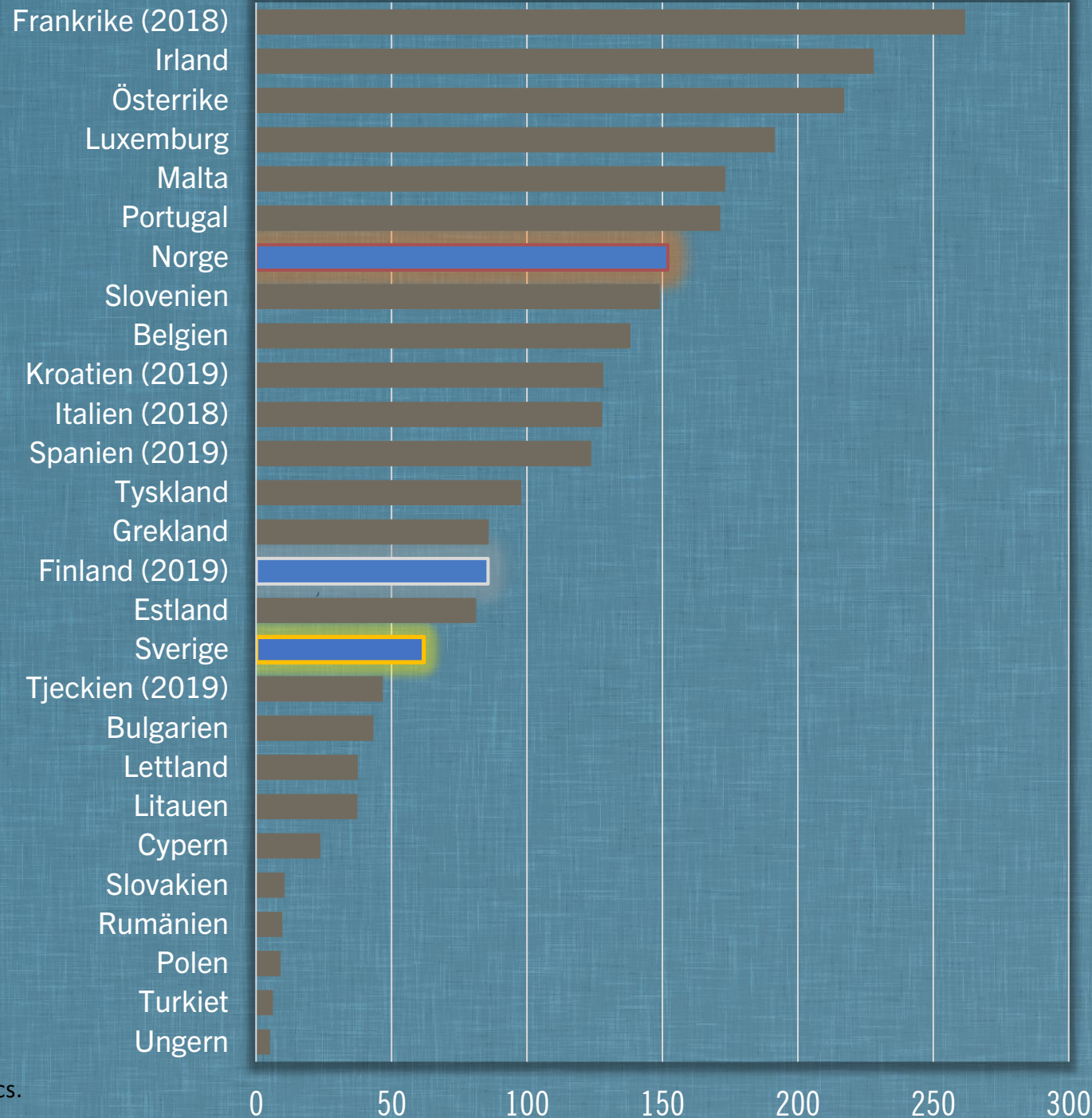
Narkotikautredningen

*De rapporterade värdena kommer från olika inventeringar under perioden 2020 till mars 2022 och kan motsvara olika tidpunkter eller perioder i det intervallet, om flera uppgifter förekommer har det värde som bäst motsvarar den mängd läkemedel som användes för 2021 valts.

Källa: Bearbetning av uppgifter från E-hälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Bättre Beroendevård, Region Västernorrland, Samsjuklighetsutredningen samt Re-Think/Indivior Nordics.

Personer i LARO – Europa

År 2020 (eller senast rapporterade år i parentes, alla länder med rapporterade värden för 2018 eller senare visas). Narkotikautredningens beräkning för Sverige samt uppgifter rapporterade till EMCDDA (patienter) och Eurostat (befolkning) för övriga länder. Antal per 100 000 invånare

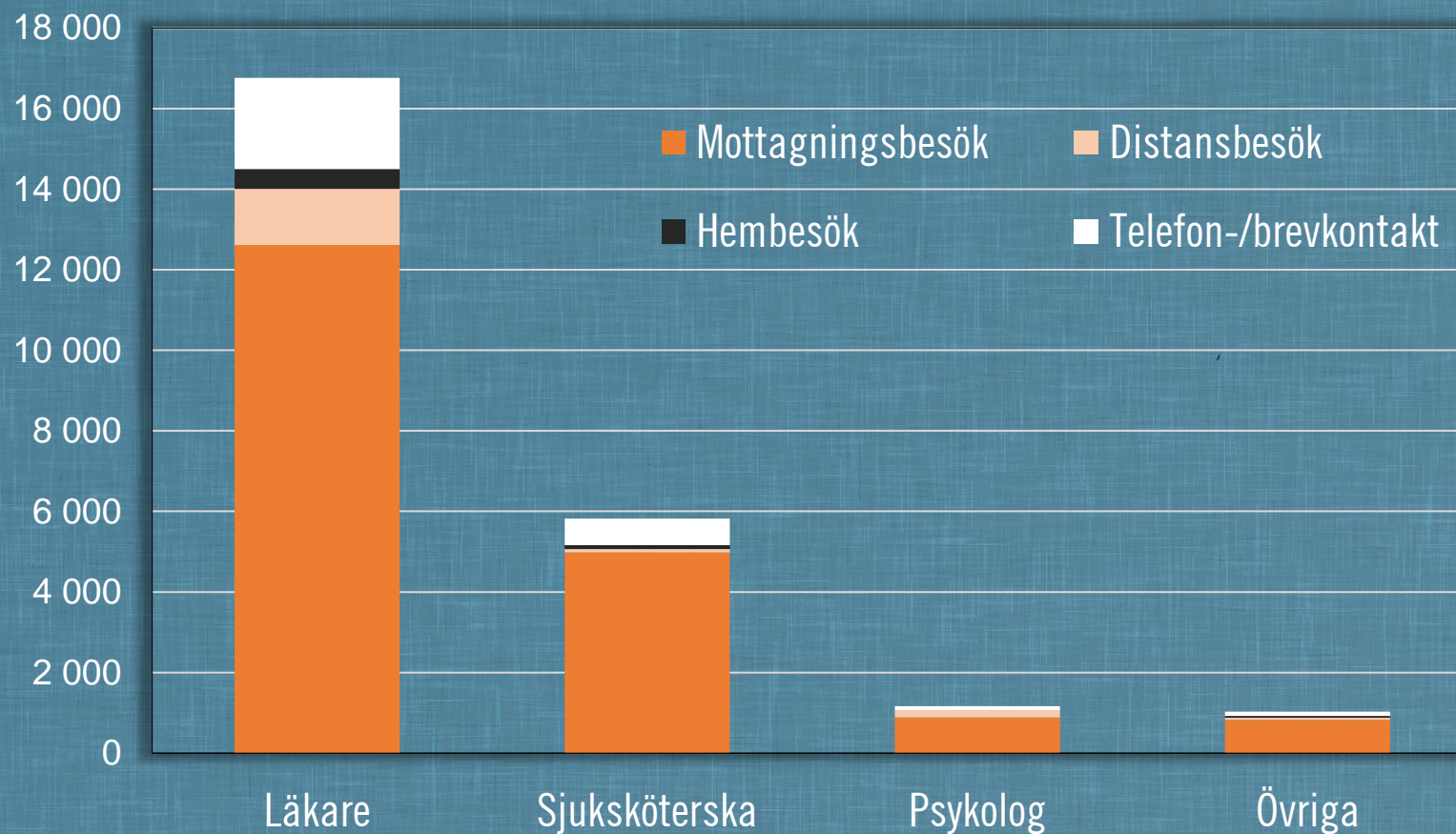

Narkotikautredningen

Källor: Health and social responses, EMCDDA. Eurostat. Bearbetning utifrån uppgifter från E-hälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Bättre Beroendevård, Samsjuklighetsutredningen, Region Västerbotten samt Re-Think/Indivior Nordics.

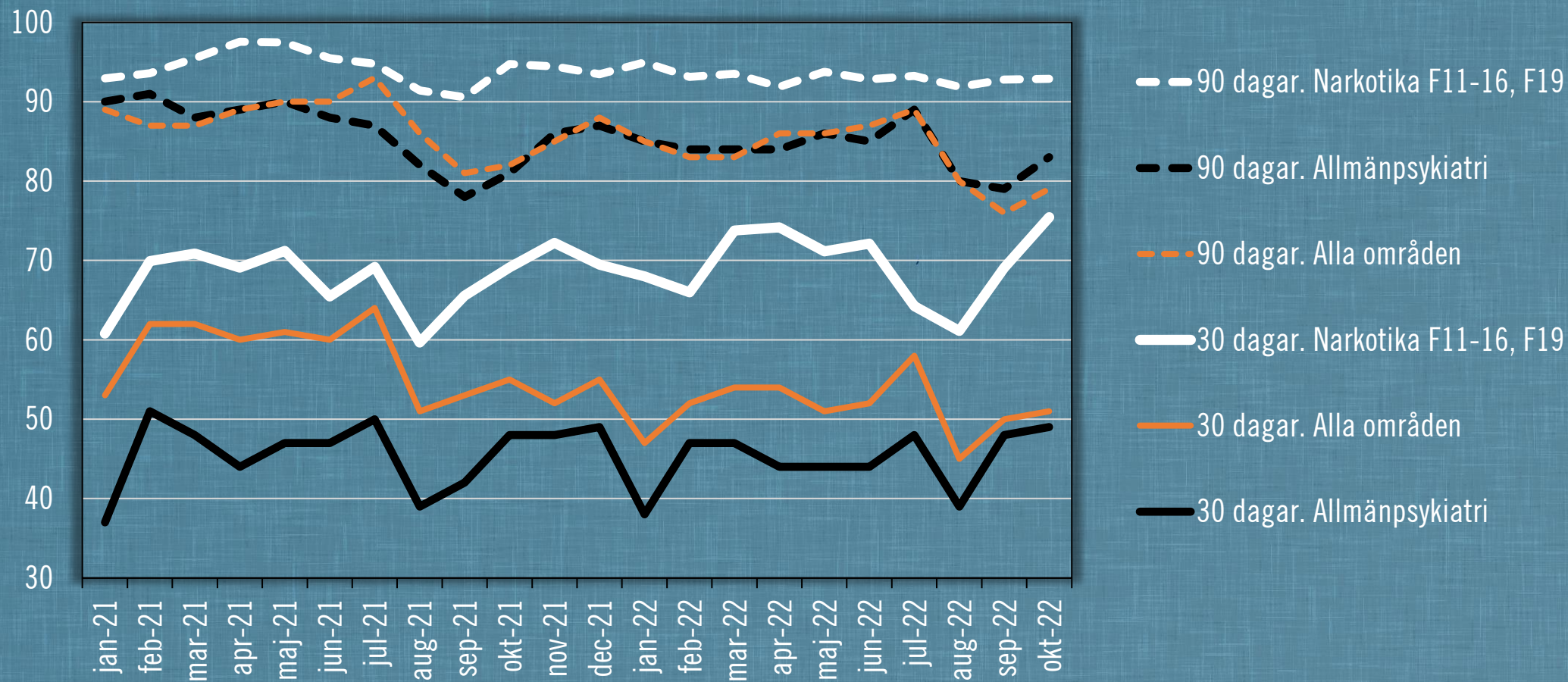
Vårdkontakter i primärvård

Vårdkontakter i primärvård med diagnos för skadligt bruk eller beroende av narkotika, januari 2021–oktober 2022. Antal

1:a vårdkontakt inom 30 respektive 90 dagar

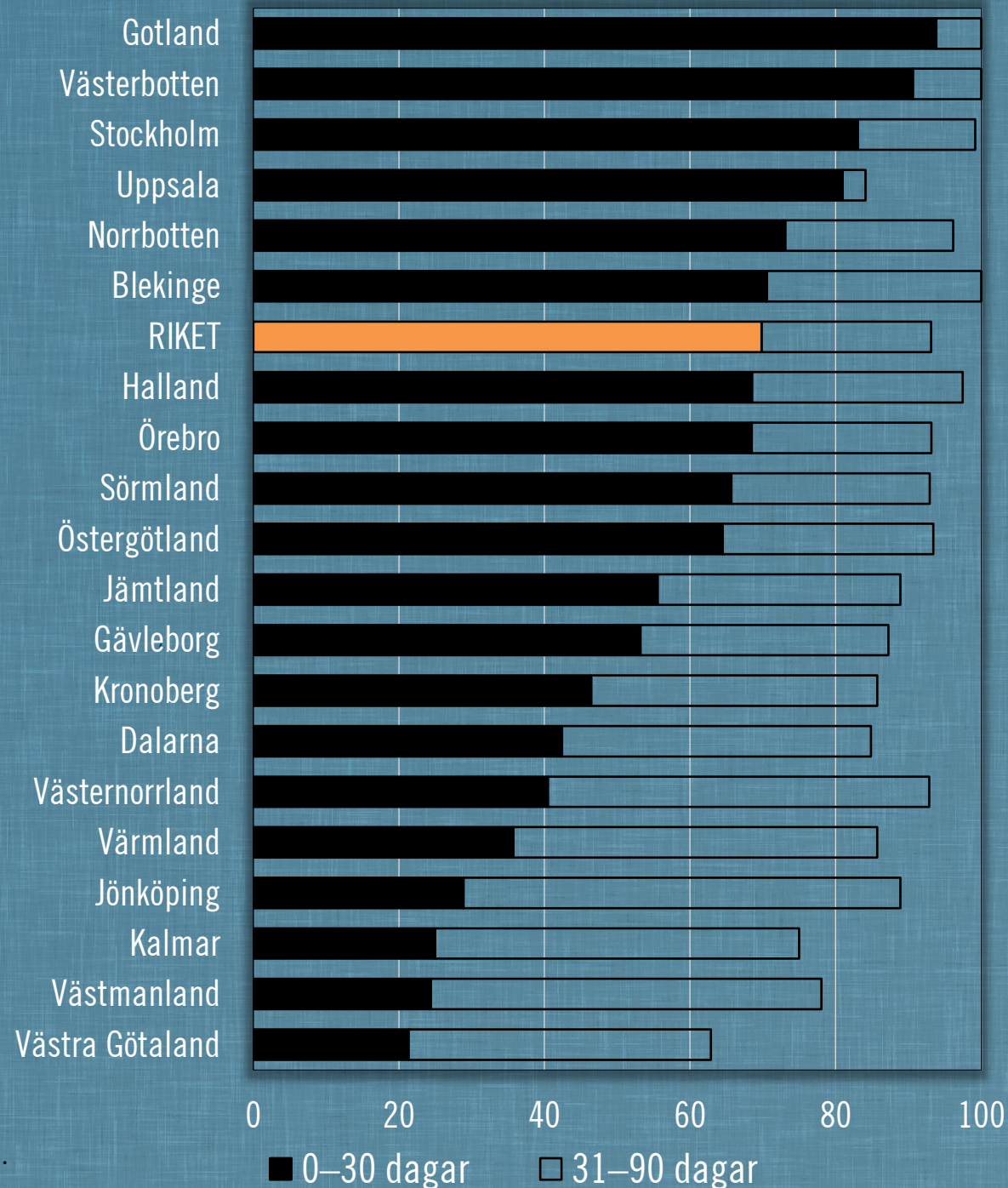
Andel av genomförda första vårdkontakter i specialiserad vård inom 30 respektive 90 dagar. Vårdkontakter dels med diagnos för skadligt bruk eller beroende av narkotika (F11–F16, F19), dels för området allmänpsykiatri, dels för alla uppföljda områden inom hälso- och sjukvården. Procent

1:a vårdkontakt inom 30 respektive 90 dagar – län

Andel av genomförda första vårdkontakter i specialiserad vård inom 30 respektive 90 dagar med diagnos för skadligt bruk eller beroende (F11–F16, F19)*. Januari 2021–oktober 2022.

Procent

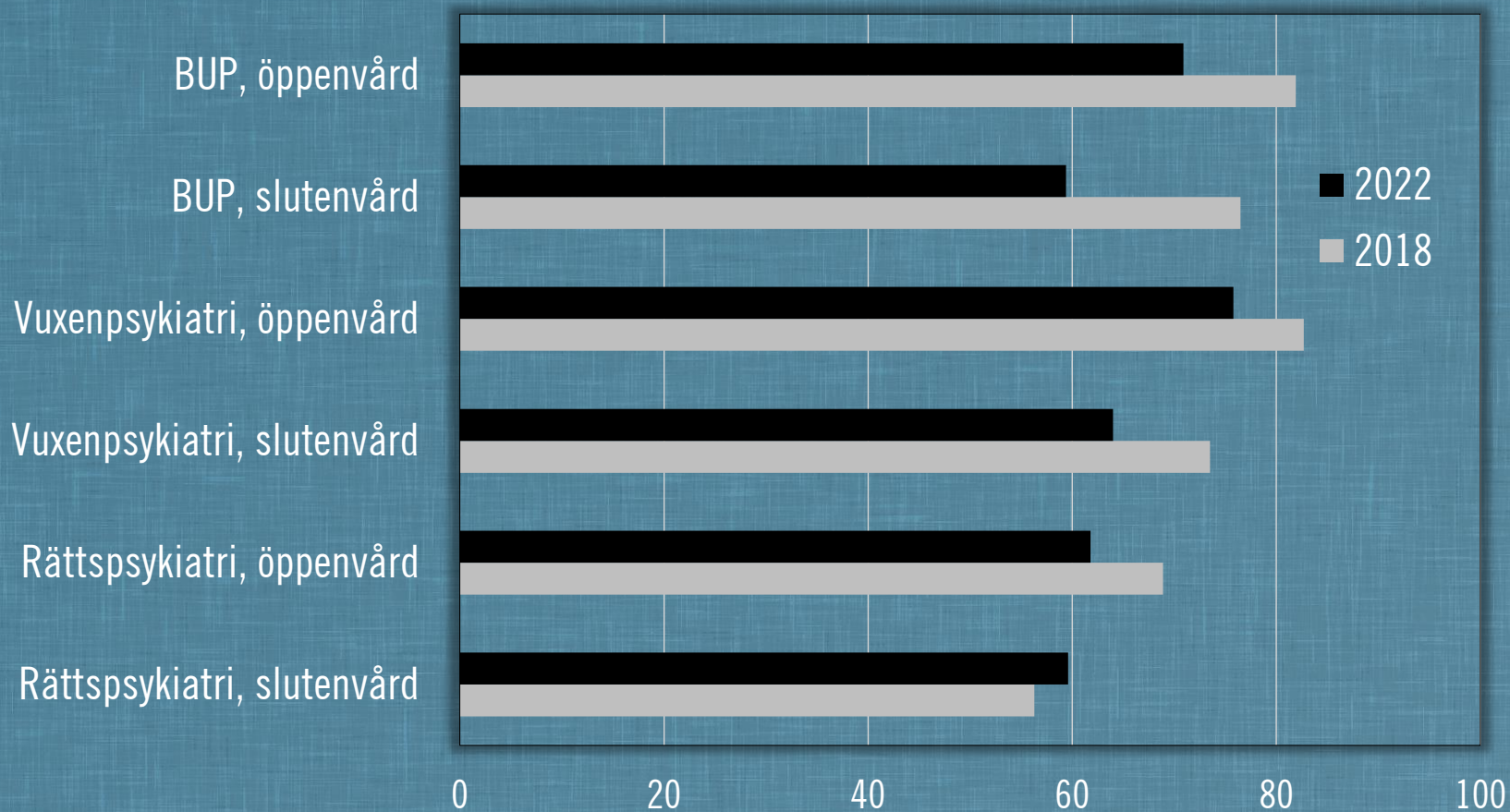
Narkotikautredningen

* Region Skåne saknar första vårdkontakter med dessa diagnoser i uttaget från väntetidsdatabasen.

Källa: Väntetidsdatabasen, Sveriges Kommuner och Regioner.

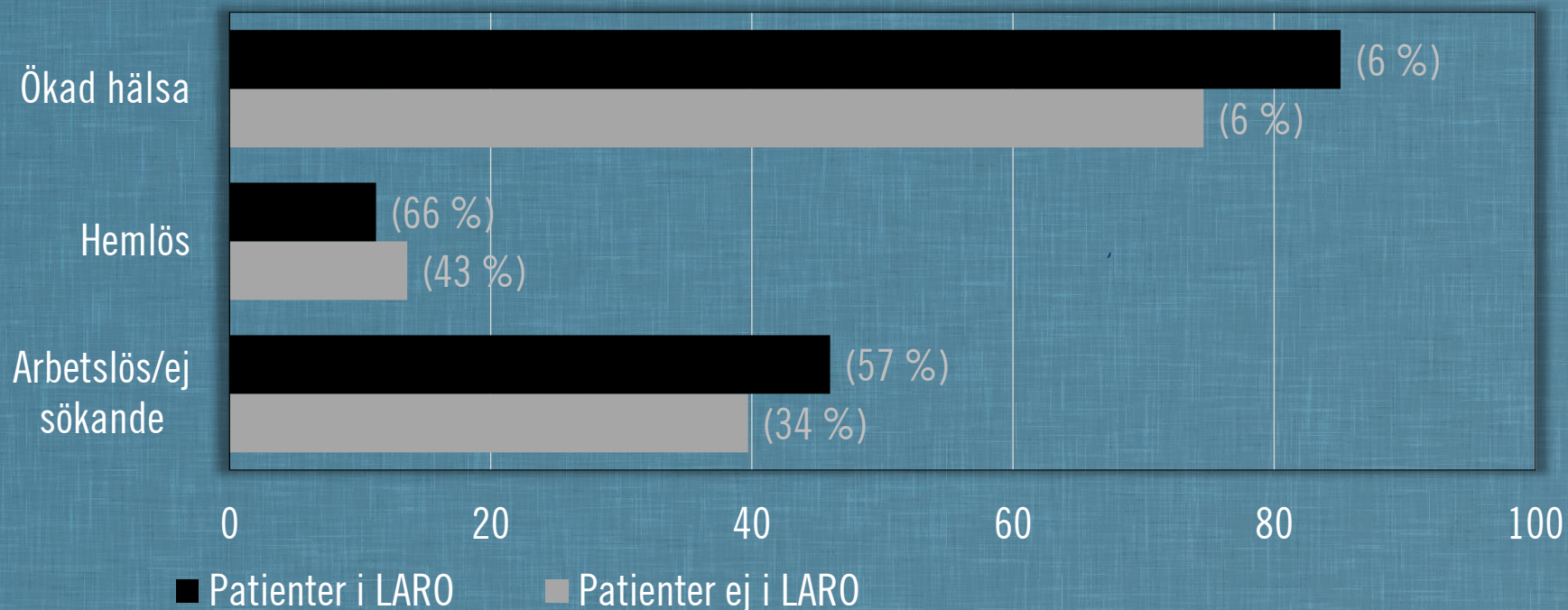
Patientenkät olika delar av psykiatrin

Resultat för dimensionen helhetsintryck från olika delar av psykiatrin.
Dimensionspoäng (sammanvägning av olika svar)

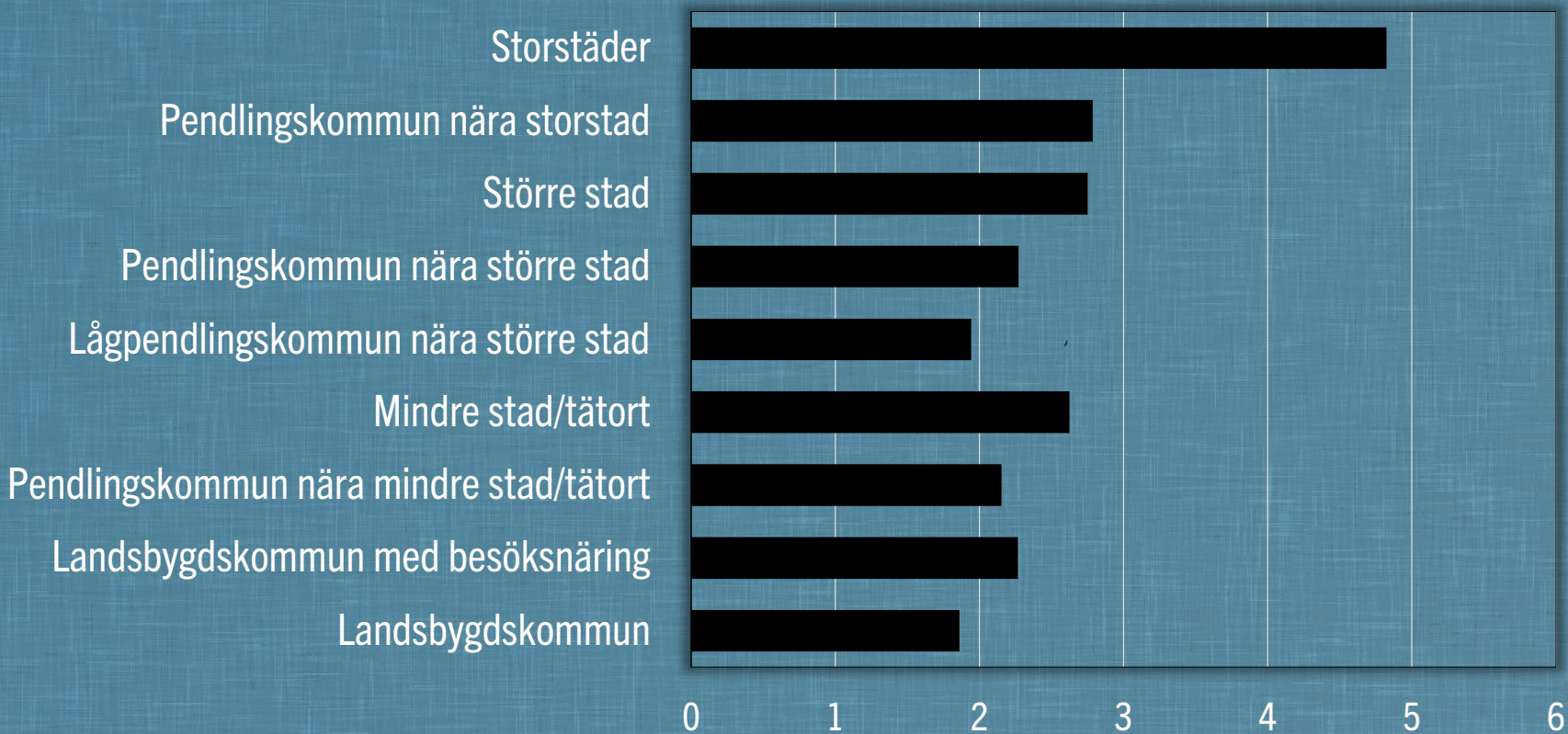
Mått för patienter, i LARO eller ej i LARO

Andelen hemlösa, arbetslösa och ej arbetssökande samt med ökad hälsa bland nya patienter, patienter med skadligt bruk eller beroende av narkotika. 2022. Procent. (Uppgiften vid stapeln visar hur stor andel i registret som har uppgift om förhållandet, och för förbättrad hälsa krävs att patienten ska vara ny)

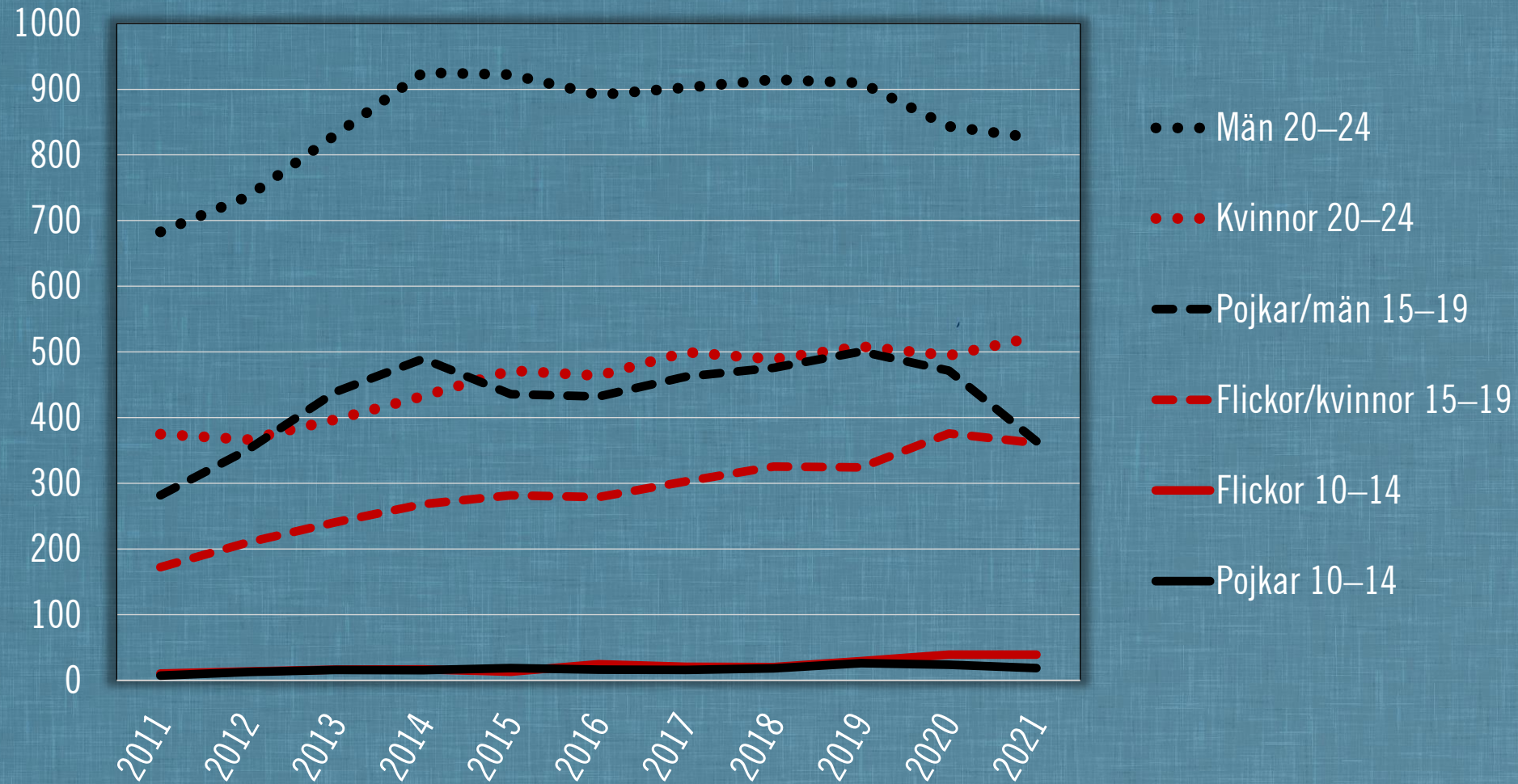
Insatser som erbjuds

Antal av de sex efterfrågade insatstyperna (utifrån nationella riktlinjer) som erbjuds, medelvärde per kommungrupp, 2022

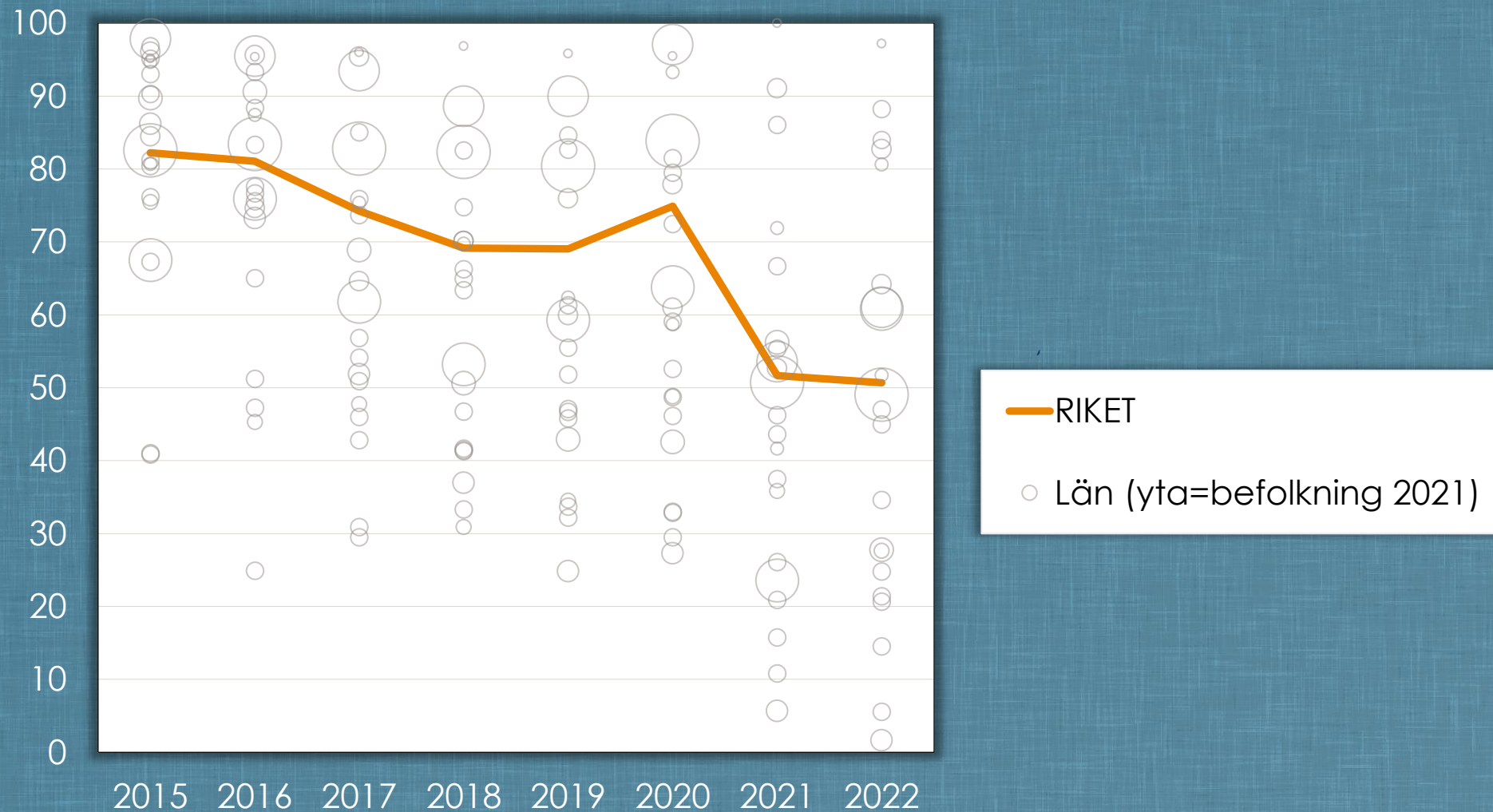
Barn och unga specialiserad vård

Patienter i specialiserad vård med skadligt bruk eller beroende av narkotika. Personer med slutenvårdstillfällen eller läkarbesök i specialiserad vård. Huvuddiagnos (F11–F16, F19). Antal

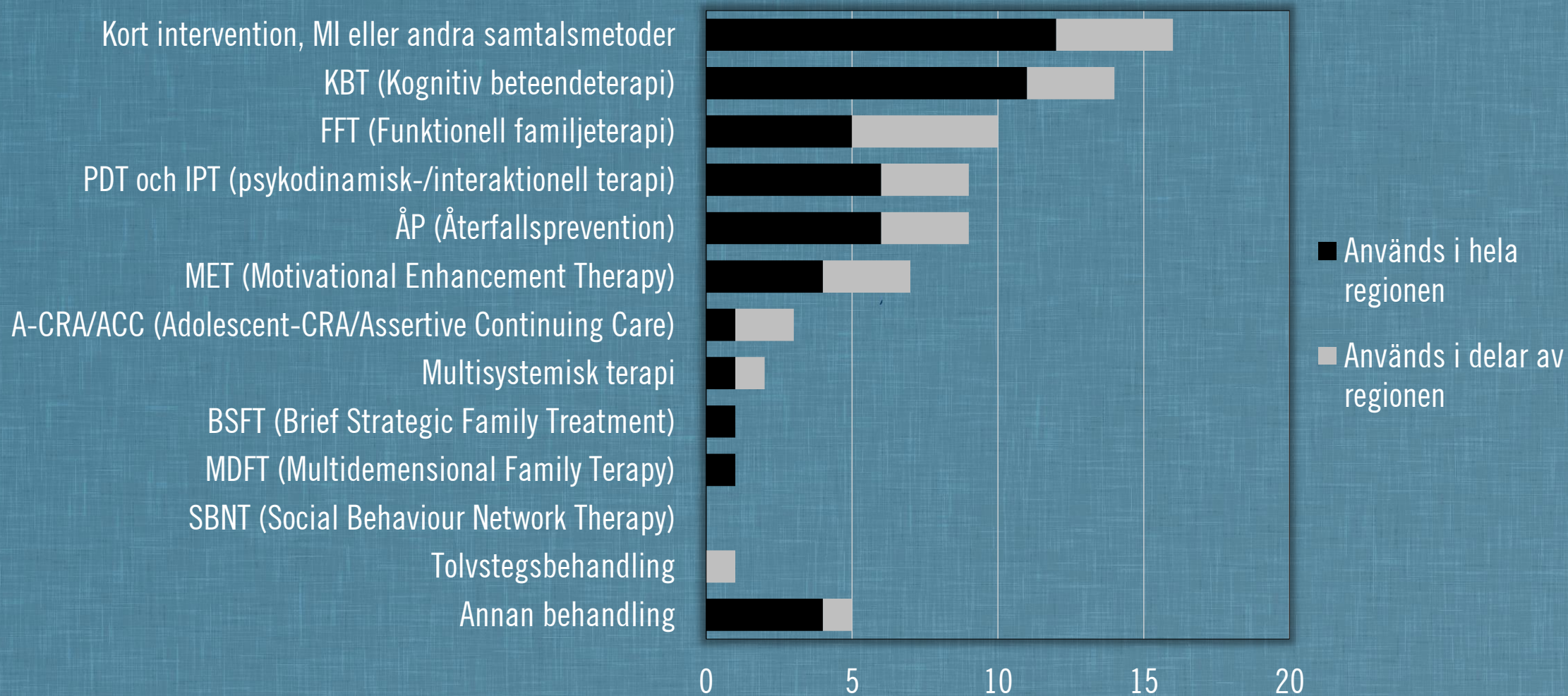
Vårdgaranti BUP

Andel utredningar och behandlingar som startats inom 30 dagar i barn- och ungdomspsykiatri (uppfyllelse av vårdgarantin). Procent

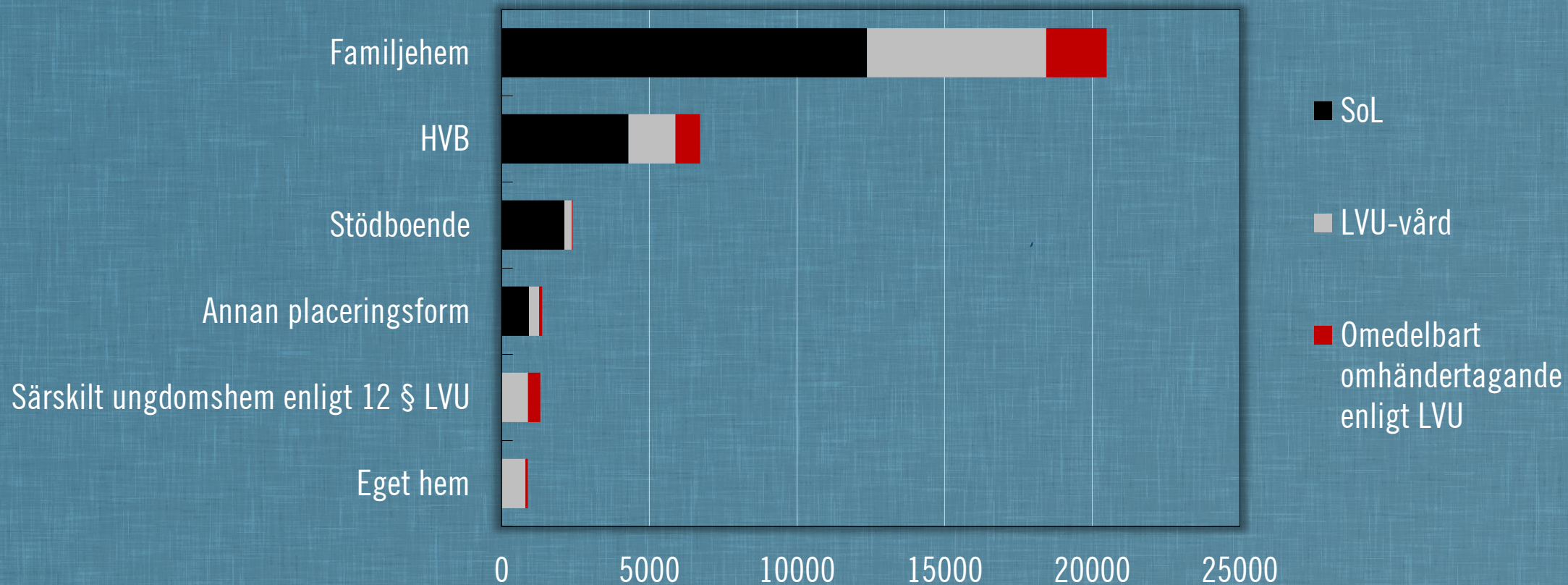
Behandlingsmetoder, barn och unga

Regioner. Användning av psykosociala eller psykologiska metoder i behandlingsarbetet avseende barn- och unga med skadligt bruk eller beroende 2021. Antal

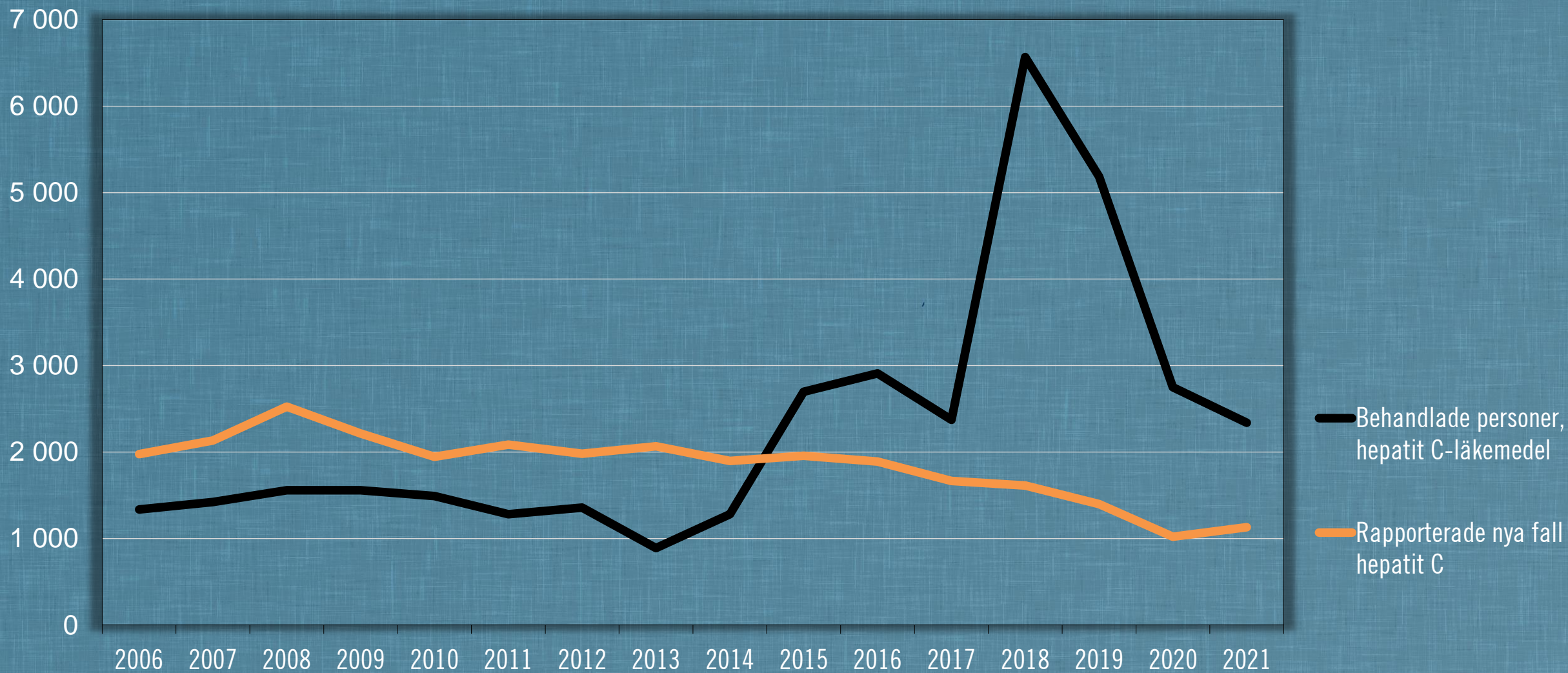
Heldygnsvård, barn och unga

Barn och unga som erhöll en insats med heldygnsvård någon gång under 2021 uppdelat på insats och placeringsform. Antal

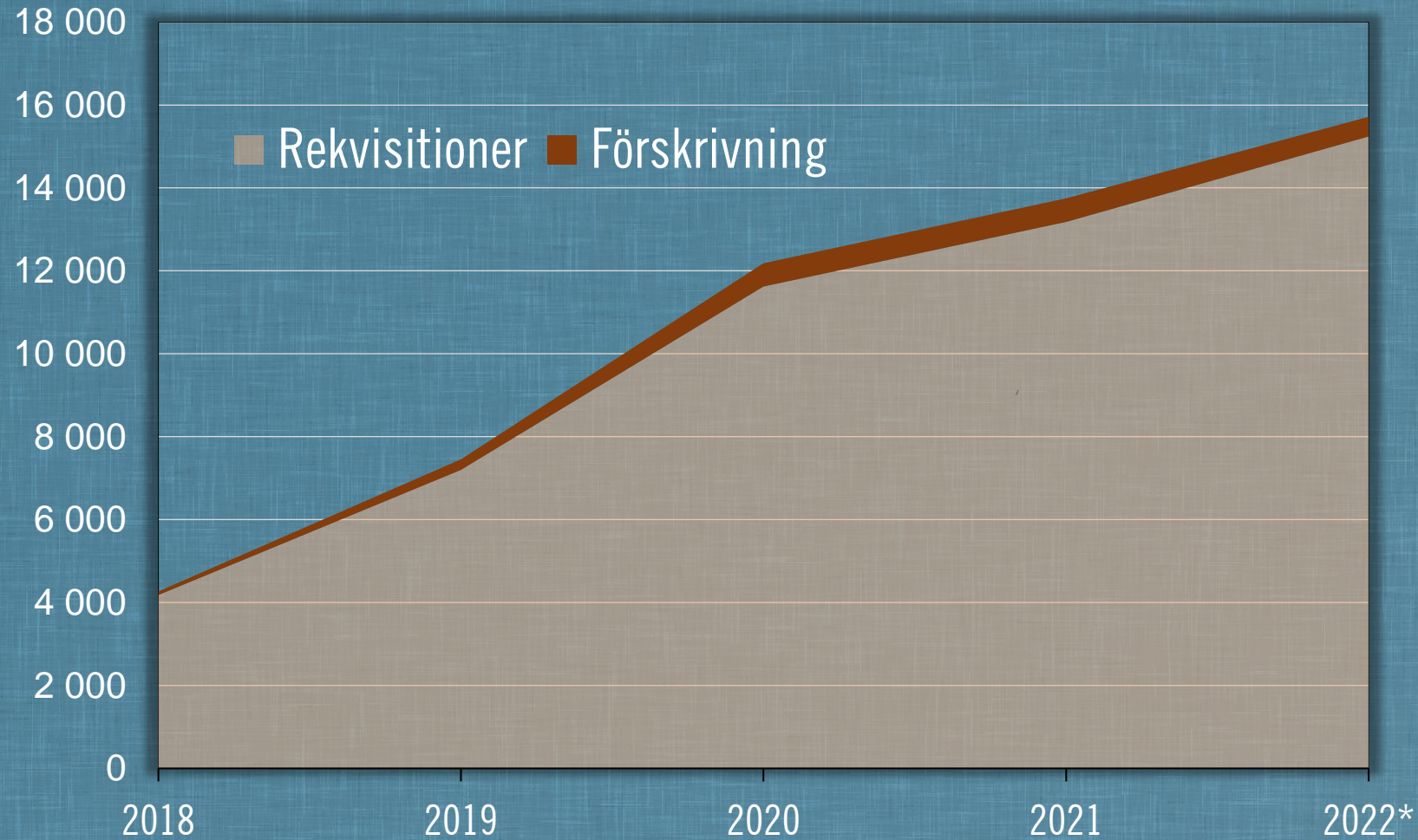
Hepatit C, behandling och nya fall

Patienter som behandlats med hepatit C-läkemedel samt upptäckta nya fall av hepatit C. Antal

Naloxon

Naloxon, förskrivna (och expedierade) samt rekvirerade förpackningar (2 doser) nässpray. Antal

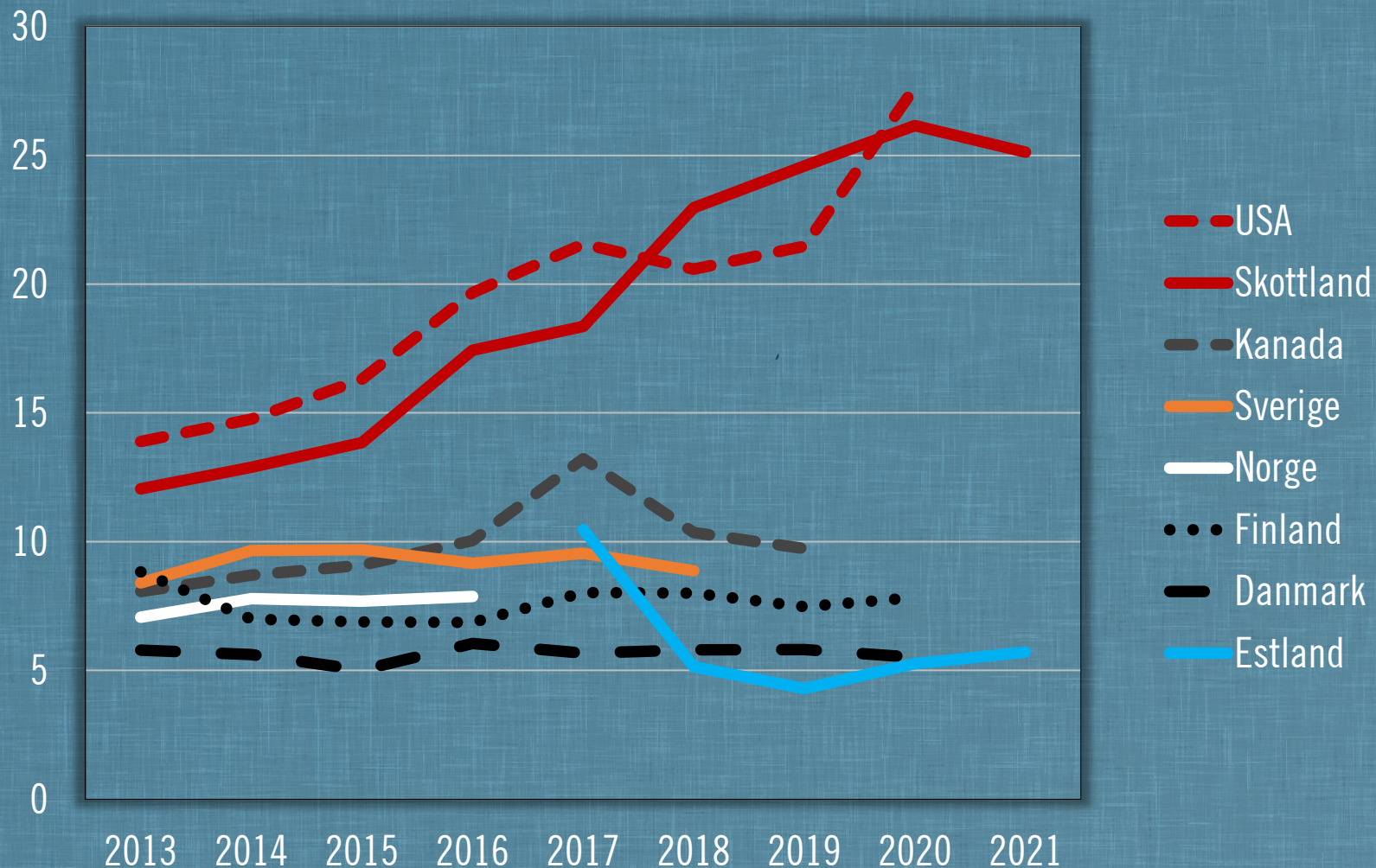

*För år 2022 saknas uppgifter för december, årets värde har därför räknats upp med en tolfedel för att motsvara helårsdata.

Källa: E-hälsomyndigheten.

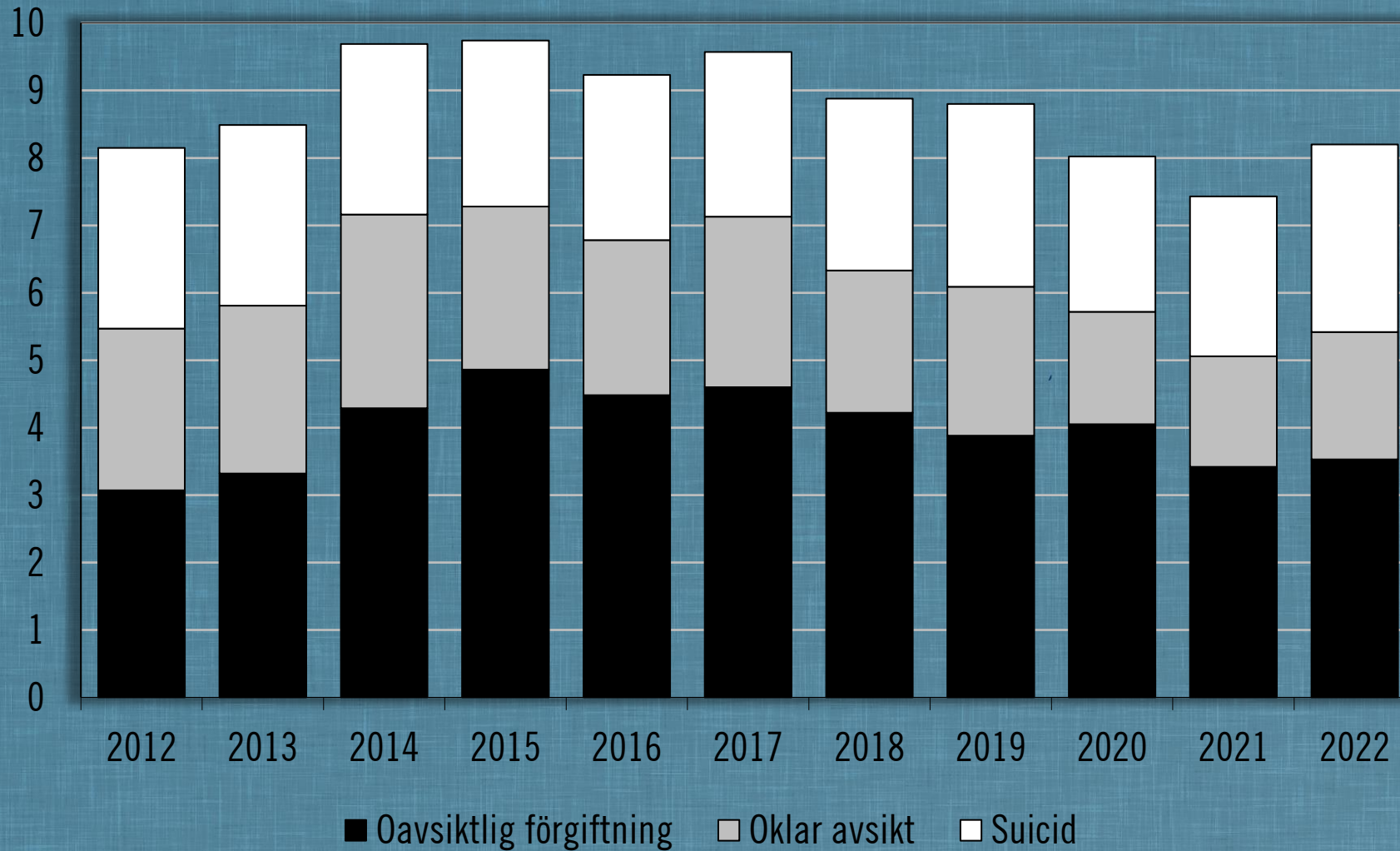
Dödsfall narkotika- & läkemedelsförgiftning – länder

Antal per 100 000 invånare

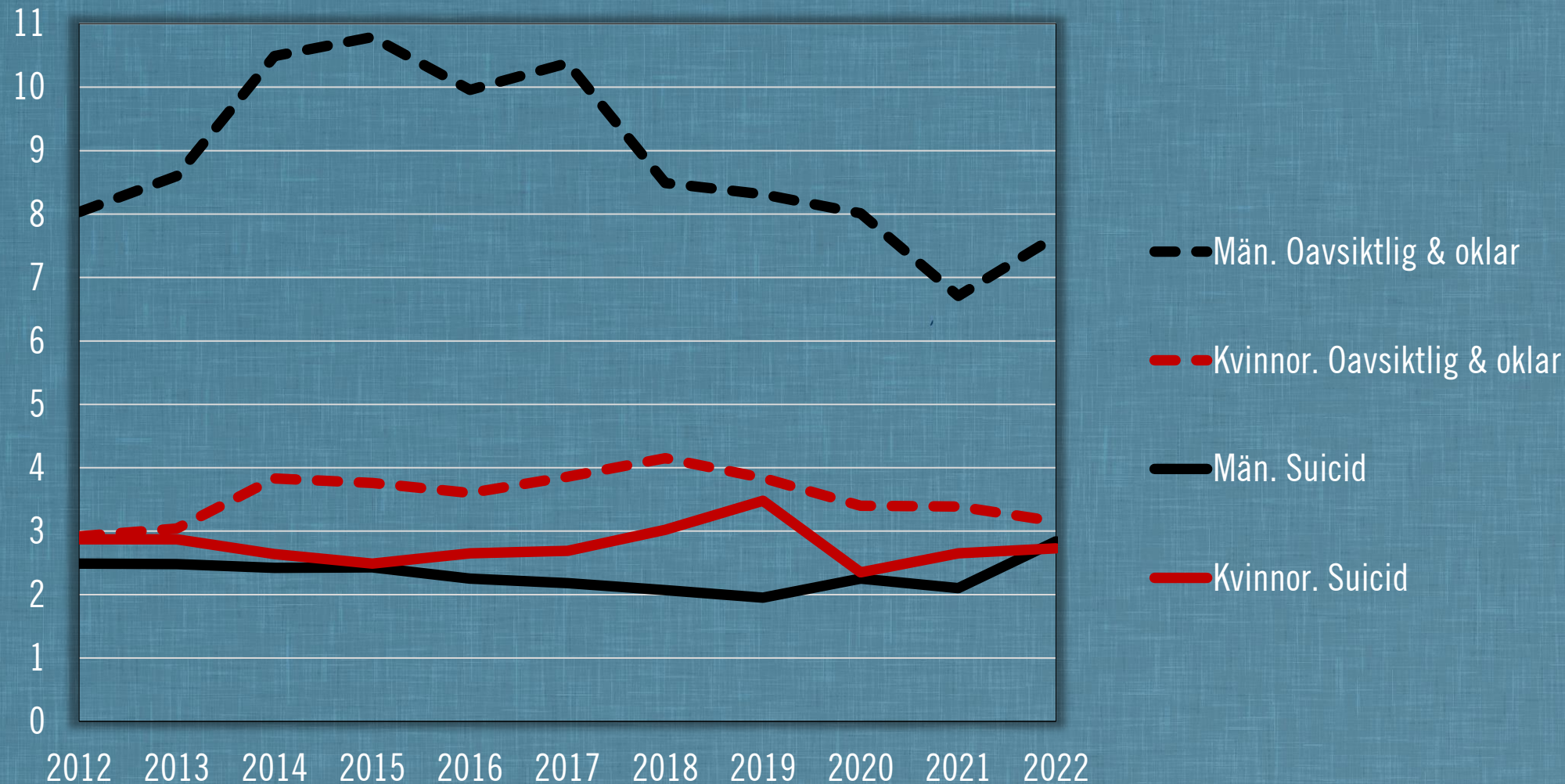
Dödsfall narkotika- & läkemedelsförgiftning

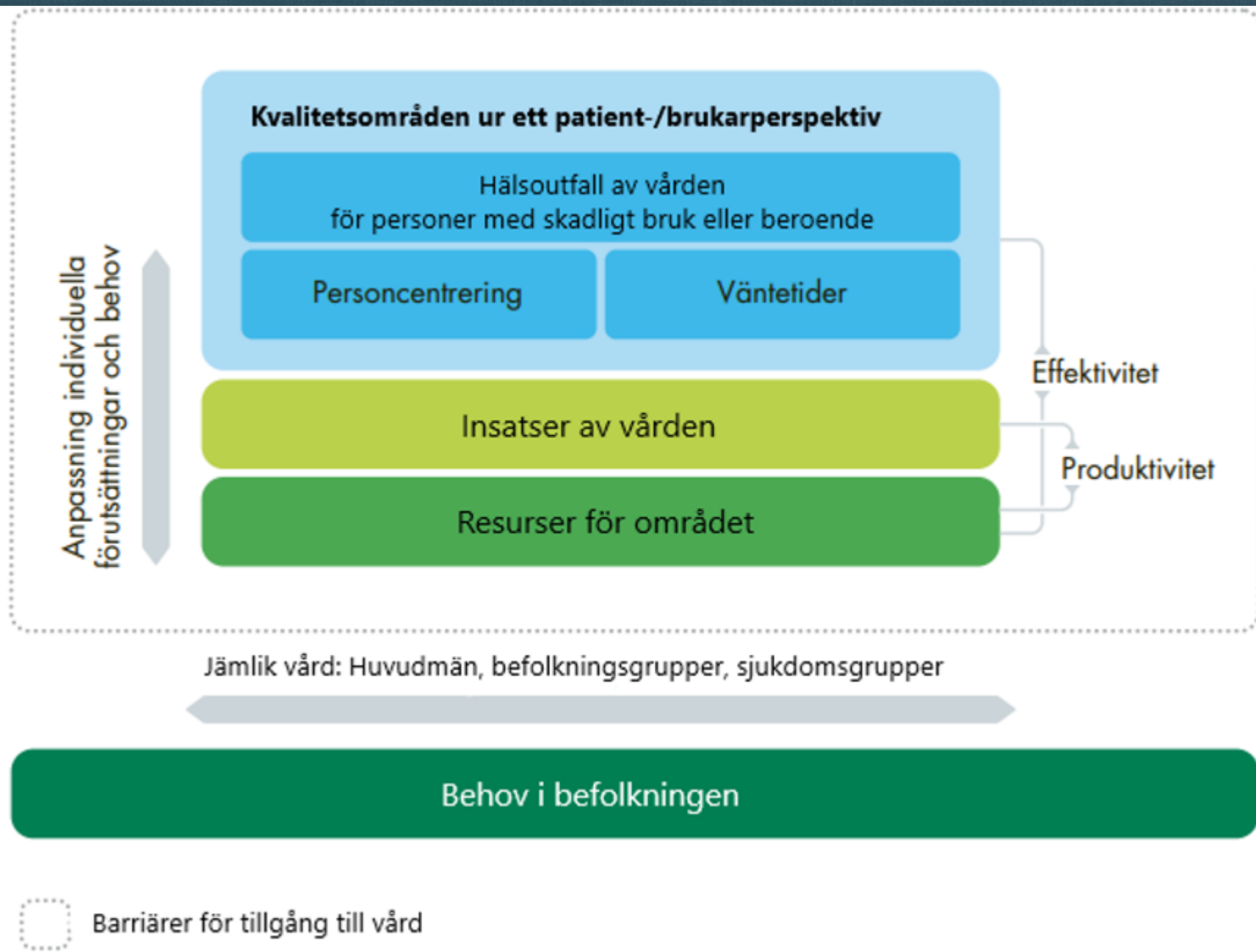
Antal per 100 000 invånare

Dödsfall narkotika- & läkemedelsförgiftning

Antal per 100 000 invånare

Källa: Myndigheten för vård- och omsorgsanalys med justeringar av Narkotikautredningen.

Indikatorbaserad uppföljning på olika nivåer, en schematisk bild

